

SUOMALAISTA HEIDEGGER-KIRJALLISUUTTA 1952–

Koonneet: Jussi Backman & Miika Luoto

A. Heidegger-suomennokset

Maailmassa-oleminen kanssa- ja itseolemisena: ”Keskiaverto ihminen”. Suomentanut Eero Tarasti. *Synteesi* 5 (2–3), 1986, 19–34. [Das In-der-Welt-sein als Mit- und Selbstsein: Das ”Man”, *Sein und Zeit*, I Teil, I Abschnitt, 4. Kapitel, 1927.]

Tieni fenomenologiaan. Suomentanut Arto Haapala. *Synteesi* 5 (2–3), 1986, 107–111. [Mein Weg in die Phänomenologie, 1963.]

Luomisvoimainen ympäristö: Miksi me jäämme syrjäseudulle? Suomentanut Arto Haapala. *Synteesi* 5 (2–3), 1986, 112–113. [Schöpferische Landschaft: Warum bleiben wir in der Provinz? 1933.]

Silleen jättäminen. Suomentanut Reijo Kupiainen. Teoksessa *Silleen jättäminen*. (Filosofisia tutkimuksia Tampereen yliopistosta, 19.) Tampereen yliopisto, Tampere 1991, 21–42. 2., tarkistettu painos: *Silleen jättäminen*. (23°45: *niin & näin* -lehden filosofinen julkaisusarja.) Eurooppalaisen filosofian seura, Tampere 2002, 11–28. [*Gelassenheit*, 1955.]

Silleen jättämisen pohtimiseksi: Peltotiekeskustelu ajattelemisesta. Suomentanut Reijo Kupiainen. Teoksessa *Silleen jättäminen*. (Filosofisia tutkimuksia Tampereen yliopistosta, 19.) Tampereen yliopisto, Tampere 1991, 43–99. 2., tarkistettu painos: (23°45: *niin & näin* -lehden filosofinen julkaisusarja.) Eurooppalaisen filosofian seura, Tampere 2002, 31–68. [Zur Erörterung der Gelassenheit: Aus einem Feldweggespräch über das Denken, 1944–45.]

Tekniikan kysyminen. Suomentanut Vesa Jaaksi. *niin & näin* 2/1994, 31–40. Myös teoksessa Heidegger, Martin (2007), *Tekniikka ja käänne*. Suomentanut Vesa Jaaksi. (23°45: *niin & näin* -lehden filosofinen julkaisusarja.) Eurooppalaisen filosofian seura, Tampere. [Die Frage nach der Technik, 1953.]

Paluu. Suomentanut Vesa Jaaksi. *niin & näin* 2/1994, 41–44. Myös teoksessa Heidegger, Martin (2007), *Tekniikka ja käänne*. Suomentanut Vesa Jaaksi. (23°45: *niin & näin* -lehden filosofinen julkaisusarja.) Eurooppalaisen filosofian seura, Tampere. [Die Kehre, 1949.]

Taideteoksen alkuperä. Suomentanut Hannu Sivenius. Taide, Helsinki 1995. [*Die Ursprung des Kunstwerkes*, 1935/1936.]

Peltotie. Suomentanut Hanna Nurmi. *niin & näin* 2/1995, 71–72. [Der Feldweg, 1949.]

”Enää vain jumala voi meidät pelastaa”: Martin Heideggerin *Spiegel*-haastattelu. Suomentanut Tere Vadén. *niin & näin* 4/1995, 6–16. Myös teoksessa Steiner, George (1997), *Heidegger*. Suomennos ja jälkisanat Tere Vadén. Gaudeamus, Helsinki, 171–201. [Spiegel-Gespräch mit Martin Heidegger, 1966.]

Hölderlin ja runouden olemus. Suomentanut Miika Luoto. *Nuori Voima* 4/1996, 33–40. [Hölderlin und das Wesen der Dichtung, 1936.]

Olio. Suomentanut Reijo Kupiainen. *niin & näin* 4/1996, 54–60. [Das Ding, 1950.]

Maailmankuvan aika. Suomentanut Markku Lehtinen. Teoksessa Heidegger, Martin (2000), *Kirje ”humanismista” & Maailmankuvan aika.* (Paradeigma.) Tutkijaliitto, Helsinki, 9–50. [Die Zeit des Weltbildes, 1938.]

Kirje ”humanismista”. Suomentanut Markku Lehtinen. Teoksessa Heidegger, Martin (2000), *Kirje ”humanismista” & Maailmankuvan aika.* (Paradeigma.) Tutkijaliitto, Helsinki, 51–109. [Brief über den ”Humanismus”, 1946.]

Oleminen ja aika. Suomentanut Reijo Kupiainen. Vastapaino, Tampere 2000. [Sein und Zeit, 1927.]

Saksalainen yliopisto puoltaa itseään. Suomentanut Jussi Backman. *Nuori Voima* 1/2003, 33–39. [Die Selbstbehauptung der deutschen Universität, 1933.]

Rakentaa asua ajatella. Suomentanut Vesa Jaaksi. *niin & näin* 3/2003, 53–59. [Bauen Wohnen Denken, 1951.]

Sana. Suomentanut Jussi Backman, Stefan Georgen runon ”Sana” suomentanut Olli Sinivaara. *Tuli & Savu* 3/2004, 52–60. [Das Wort, 1958.]

B. Suomennettua Heidegger-kirjallisuutta

Apel, Karl-Otto (1970), Wittgenstein ja Heidegger. Suomentaneet Sirpa Rossi ja Sirpa Routila. Teoksessa Hintikka, Jaakko & Routila, Lauri (toim.) (1970), *Filosofian tila ja tulevaisuus.* Weilin + Göös, Helsinki, 97–137. [Wittgenstein und Heidegger, 1967.]

Arendt, Hannah (2003), Heidegger-kettu. Suomentanut Sami Syrjämäki. *niin & näin* 1/2003, 31.

Beaufret, Jean (2000), *Fysis ja tekhnē.* Suomentanut Kaisa Sivenius ym. *Nuori Voima* 4/2000, 24–27.

Bernhard, Thomas (2003), Vanhoja mestareita (katkelma). Suomentanut Markku Paasonen. *Nuori Voima* 1/2003, 40–41. [Alte Meister: Komödie, 1985.]

Brandom, Robert (2003), *Dasein* – tematisoiva oleva. Suomentaneet Rauno Huttunen ja Leena Kakkori. Teoksessa Kakkori, Leena (toim.) (2003), *Katseen tarkentaminen: Kirjoituksia Martin Heideggerin Olemisesta ja ajasta.* (SoPhi, 71.) Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä, 42–65. [Dasein, the Being that Thematises, 1997.]

Dastur, Françoise (2004), Mitä tarkoittaa ”hyvä eurooppalainen”? Suomentanut Miika Luoto. *Tiede & edistys* 29 (4), 273–286. [What does it mean to be a ”good European”?, 2004.]

Deleuze, Gilles (2007), *Kriittisiä ja kliinisiä esseitä.* Suomentaneet Anna Helle, Merja Hintsu ja Pia Sivenius. (Paradeigma.) Tutkijaliitto, Helsinki. [Critique et clinique, 1993.]

Derrida, Jacques (1985), La différance. Suomentanut Hannu Sivenius. *Synteesi* 4 (3), 14–31. Myös: *Différance.* Suomentanut Hannu Sivenius. Teoksessa Derrida, Jacques (2003), *Platonin apteekki ja muita kirjoituksia.* Toimittaneet Teemu Ikonen ja Janne Porttikivi. Gaudeamus, Helsinki, 246–273, 350–352. [La différance, 1972.]

Derrida, Jacques (2003), *Ūsia ja grammē:* Huomautus *Olemisen ja ajan* alaviitteeseen. Suomentaneet Teemu Ikonen, Miika Luoto ja Janne Porttikivi. Teoksessa Derrida, Jacques (2003), *Platonin apteekki ja muita*

kirjoituksia. Toimittaneet Teemu Ikonen ja Janne Porttikivi. Gaudeamus, Helsinki, 209–245, 342–349. [Ousia et grammè: Note sur une note de Sein und Zeit, 1969.]

Dreyfus, Hubert L. (1998), Heidegger nihilismin, taiteen, teknologian ja politiikan suhteista. Suomentanut Ukri Pulliainen. Teoksessa Haapala, Arto (toim.) (1998), *Heidegger: Ristiriitojen filosofi*. Gaudeamus, Helsinki, 203–233, 287–289. [Heidegger on the Connection between Nihilism, Art, Technology, and Politics, 1993.]

Gadamer, Hans-Georg (1996), Käsitetehistoria ja filosofian kieli. Suomentanut Jarkko S. Tuusvuori. *niin & näin* 2/1996, 6–13. [Die Begriffsgeschichte und die Sprache der Philosophie, 1971.]

Gadamer, Hans-Georg (1998), Takaisin Syrakusasta? Suomentanut Janita Hämäläinen. Teoksessa Haapala, Arto (toim.) (1998), *Heidegger: Ristiriitojen filosofi*. Gaudeamus, Helsinki, 54–57. [Zurück von Syrakus, 1988.]

Gadamer, Hans-Georg (2002), Ymmärtämisen kehästä. Suomentanut Ismo Nikander. *niin & näin* 3/2002, 66–69. Myös teoksessa Gadamer, Hans-Georg (2004), *Hermeneutiikka: Ymmärtäminen tieteissä ja filosofiassa*. Valikoinut ja suomentanut Ismo Nikander. Vastapaino, Tampere, 29–39. [Vom Zirkel des Verstehens, 1959.]

Gadamer, Hans-Georg (2004), *Hermeneutiikka: Ymmärtäminen tieteissä ja filosofiassa*. Valikoinut ja suomentanut Ismo Nikander. Vastapaino, Tampere.

Gadamer, Hans-Georg (2005), Esipuhe *Wahrheit und Methoden* toiseen painokseen. Suomentanut Kimmo Jylhämö. *niin & näin* 3/2002, 86–90. Myös teoksessa Tontti, Jarkko (toim.) (2005), *Tulkinnasta toiseen: Esseitä hermeneutiikasta*. Vastapaino, Tampere, 122–135. [Vorrede zur 2. Auflage, 1965.]

Habermas, Jürgen (1988), *Järki ja kommunikaatio: Tekstejä 1981–1989*. Valinnut ja suomentanut Jussi Kotkavirta. Gaudeamus, Helsinki. 2., uudistettu painos Eurooppalaisia ajattelijoita -sarjassa 1994.

Harries, Karsten (2003), Kotia etsimässä. Suomentanut Pekka Passinmäki. *niin & näin* 3/2003, 47–51. [Unterwegs zur Heimat / In Search of Home, 1998/2000.]

Harvey, Irene E. (1987), Dekonstruktion lähteillä: Kant, Nietzsche, Heidegger ja Derrida. Suomentanut Tuija Pulkkinen. *Tiede & edistys* 12 (4), 270–283. [Wellsprings of Deconstruction, 1987.]

von Herrmann, Friedrich-Wilhelm (1998), Fenomenologian käsite Heideggerilla ja Husserlilla. Suomentanut Miika Luoto. Teoksessa Haapala, Arto (toim.) (1998), *Heidegger: Ristiriitojen filosofi*. Gaudeamus, Helsinki, 105–135, 273–275. [Der Begriff der Phänomenologie bei Heidegger und Husserl, 1981.]

Kristeva, Julia (1993), *Puhuva subjekti: Tekstejä 1967–1993*. Suomentanut Pia Sivenius et al. (Eurooppalaisia ajattelijoita.) Gaudeamus, Helsinki.

Lacoue-Labarthe, Philippe (1998), Transsendenssi päättyy politiikkaan. Suomentanut Markku Lehtinen. Teoksessa Haapala, Arto (toim.) (1998), *Heidegger: Ristiriitojen filosofi*. Gaudeamus, Helsinki, 67–101, 270–273. [La transcendance finie/t dans la politique, 1981.]

Lacoue-Labarthe, Philippe (2001), Kansallissosialismin henki ja sen kohtalo. Suomentanut Janne Porttikivi. *Nuori Voima* 2/2001, 27–31.

Lacoue-Labarthe, Philippe & Nancy, Jean-Luc (2002), *Natsimyytti*. Suomentaneet Merja Hintsa ja Janne Porttikivi. (Paradeigma.) Tutkijaliitto, Helsinki. [Le mythe nazi, 1991.]

Levinas, Emmanuel (1991), Kohti toista: Käden ojennus. Suomentanut Antti Pönni. *Nuori Voima* 6/1991, 18–20.

Levinas, Emmanuel (1996), *Etiikka ja äärettömyys: Keskusteluja Philippe Nemon kanssa – Toisen jälki*. Suomentaneet Antti Pönni ja Outi Pasanen. (Eurooppalaisia ajattelijoita.) Gaudeamus, Helsinki, 46–51. [*Ethique et infini*, 1982; *La trace de l'autre*, 1982.]

Marx, Werner (1998), Ajattelu ja ajattelun asia. Suomentanut Janita Hämäläinen. Teoksessa Haapala, Arto (toim.) (1998), *Heidegger: Ristiriitojen filosofi*. Gaudeamus, Helsinki, 136–157, 275–276. [Das Denken und seine Sache, 1977.]

Nancy, Jean-Luc (1998), *Heideggerin "alkuperäinen etiikka"*. Suomentanut Kaisa Sivenius. Loki-kirjat, Helsinki. [*L' "éthique originaire" de Heidegger*, 1996.]

Pöggeler, Otto (1998), Heideggerin olemisen topologia. Suomentanut Miika Luoto. Teoksessa Haapala, Arto (toim.) (1998), *Heidegger: Ristiriitojen filosofi*. Gaudeamus, Helsinki, 158–180, 276–286. [Heideggers Topologie des Seins, 1972.]

Rée, Jonathan (2000), *Heidegger: Historia ja totuus Olemisessa ja ajassa*. Suomentanut Hannu Sivenius. (Suuret filosofit, 9.) Otava, Helsinki. [*Heidegger: History and Truth in Being and Time*, 1998.]

Richter, Duncan (2003), Onko luonto konservatiivinen? Wittgenstein ja Heidegger arkkitehtuurista ja rounoudesta. Suomentanut Tommi Uschanov. *niin & näin* 3/2003, 61–69.

Ricœur, Paul (2005), Eksistenssi ja hermeneutiikka. Suomentanut Jarkko Tontti. Teoksessa Tontti, Jarkko (toim.) (2005), *Tulkinnasta toiseen: Esseitä hermeneutiikasta*. Vastapaino, Tampere, 140–163. [Existence et herméneutique, 1969.]

Rodgers, Nigel & Thompson, Mel (2006), *Huonosti käyttäytyvät filosofit*. Suomentanut Mikko Metsämäki. Ajatus, Helsinki. [*Philosophers Behaving Badly*, 2005.]

Rorty, Richard (1998), Eräs mahdollinen maailma. Suomentanut Janita Hämäläinen. Teoksessa Haapala, Arto (toim.) (1998), *Heidegger: Ristiriitojen filosofi*. Gaudeamus, Helsinki, 58–66. [Eine andere mögliche Welt, 1992.]

Ruin, Hans (2003), Historia ja elämä. Suomentanut Leena Kakkori. Teoksessa Kakkori, Leena (toim.) (2003), *Katseen tarkentaminen: Kirjoituksia Martin Heideggerin Olemisesta ja ajasta*. (SoPhi, 71.) Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä, 32–41.

Sheehan, Thomas (1998), Elämä luettavana: Heidegger ja kovat ajat. Suomentanut Ukri Pulliainen. Teoksessa Haapala, Arto (toim.) (1998), *Heidegger: Ristiriitojen filosofi*. Gaudeamus, Helsinki, 27–53, 267–270. [Reading a Life: Heidegger and Hard Times, 1993.]

Skirbekk, Gunnar (2003), Ihminen eli *Dasein* transsendentaalisena immanenssina. Suomentanut Raino Huttunen. Teoksessa Kakkori, Leena (toim.) (2003), *Katseen tarkentaminen: Kirjoituksia Martin Heideggerin Olemisesta ja ajasta*. (SoPhi, 71.) Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä, 69–89. [Man (*Dasein*) as "Transcendental Immanence", 1968.]

Sloterdijk, Peter (2000), Sääntöjä ihmistarhalle: Vastauskirjoitus *Kirjeeseen "humanismista"*. Suomentanut Markku Lehtinen. *Nuori Voima* 1/2000, 7–16. [Regeln für den Menschenpark: Ein Antwortschreiben zum Brief über den Humanismus, 1999.]

Steiner, George (1997), *Heidegger*. Suomentanut Tere Vadén. Gaudeamus, Helsinki. [*Heidegger*, 1978.]

Svendsen, Lars Fr. H. (2005), *Ikävystymisen filosofiaa*. Suomentaneet Katriina Savolainen ja Risto Varteva, tarkastanut Tuomas Nevanlinna. Tammi, Helsinki. [*Kjedsomhetens filosofi*, 2005.]

Taminiaux, Jacques (1998), *Gestell ja Ereignis*. Suomentanut Markku Lehtinen. Teoksessa Haapala, Arto (toim.) (1998), *Heidegger: Ristiriitojen filosofi*. Gaudeamus, Helsinki, 183–202, 286. [*Gestell et Ereignis*, 1982.]

Taylor, Charles (1998), Heidegger, kieli ja ekologia. Suomentanut Ukri Pulliainen. Teoksessa Haapala, Arto (toim.) (1998), *Heidegger: Ristiriitojen filosofi*. Gaudeamus, Helsinki, 234–266, 289–292. [*Heidegger, Language, and Ecology*, 1992.]

Tuchańska, Barbara (2003), Heideggerin ontologinen totuus. Suomentanut Leena Kakkori. Teoksessa Kakkori, Leena (toim.) (2003), *Katseen tarkentaminen: Kirjoituksia Martin Heideggerin Olemisesta ja ajasta*. (SoPhi, 71.) Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä, 114–128.

Van Haute, Philippe (2003), Antigone, psykoanalyysin sankaritar? Suomentanut Janne Kurki. *Tiede & edistys* 28 (3), 195–207. [*Antigone: Heroine of Psychoanalysis?* 2003.]

Vattimo, Gianni (1999), *Uskon että uskon*. Suomentanut Juhani Vähämäki. (Tunteiden filosofia.) Nemo, Helsinki. [*Credere di credere*, 1996.]

Vattimo, Gianni (2005), Rationaalisuuden rekonstruktio. Suomentanut Juhani Vähämäki. Teoksessa Tontti, Jarkko (toim.) (2005), *Tulkinnasta toiseen: Esseitä hermeneutiikasta*. Vastapaino, Tampere, 177–191. [*Ricostruzione della razionalità*, 1992.]

Zahavi, Dan (2004), Aika ja tietoisuus Bernau-käsikirjoituksissa. Suomentaneet Joonas Taipale ja Sara Heinämaa, huomautukset Joonas Taipale. *Ajatus* 61, 115–143. [*Time and Consciousness in the Bernau Manuscripts*, 2003.]

C. Suomessa ilmestyneet Heideggeria käsittelevät tutkielmat ja kokoomateokset

Ahokallio, Tapio & Tiilikainen, Matti (1994), *Filosofia prima: Lyhyt johdatus filosofiaan*. Kirjapaja, Helsinki.

Ahonen, Pertti (2003), *Vireällä mielellä: Ymmärtämisen ja eettisyyden mielialat*. (23°45: niin & näin -lehden filosofinen julkaisusarja, 6.) Eurooppalaisen filosofian seura, Tampere.

Airaksinen, Timo (1995), *Lukion filosofia, osa 2: Tieto ja maailman rajat*. Otava, Helsinki.

Backman, Jussi (2005), *Omaisuus ja elämä: Heidegger ja Aristoteles kreikkalaisen ontologian rajalla*. (23°45: niin & näin -lehden filosofinen julkaisusarja, 6.) Eurooppalaisen filosofian seura, Tampere.

Backman, Jussi & Luoto, Miika (toim.) (2006), *Heidegger – Ajattelun aiheita*. (23°45: niin & näin -lehden filosofinen julkaisusarja, 21.) Eurooppalaisen filosofian seura, Tampere.

Elovaara, Raili (1976), *The Problem of Identity in Samuel Beckett's Prose: An Approach from Philosophies of Existence*. (Annales Academiae Scientiarum Fennicae, Dissertationes humanarum litterarum, 8.) Suomalainen tiedeakatemia, Helsinki.

Elovaara, Raili (1978), *Eksistentiaalifilosofisen kirjallisuudentutkimuksen premisseistä ja soveltuvuudesta*. (Opuscula philosophica Turkuensia, 6.) Societas philosophica et phaenomenologica Finlandiae, Turku.

Forss, Anne-Mari (2007), *Paikan estetiikka: Eletyn ja koetun ympäristön fenomenologiaa*. (Palmenia, 26.) Yliopistopaino, Helsinki.

Haapala, Arto (toim.) (1998), *Heidegger: Ristiriitojen filosofi*. Gaudeamus, Helsinki.

Hankamäki, Jukka (2007), *Filosofiset viuhahdukset: Populaarifilosofisia tekstejä sekseistä, vallasta ja filosofisista liikkeistä*. Feenix, Helsinki.

Harva, Urpo (1957), *Ihminen etsii itseään: Ihmisen ongelma marxismissa, eksistentialismissa ja personalismissa*. (Otavan filosofinen kirjasto, 4.) Otava, Helsinki.

Heikkilä, Martta (2007), *At the Limits of Presentation: Coming-into-Presence and its Aesthetic Relevance in Jean-Luc Nancy's Philosophy*. Department of Aesthetics, University of Helsinki.

Hokkanen, Hanne ym. (toim.) (1993), *Julkisuus ja ahdistus: JULMA-projektin ontologinen antologia kenen tahansa elämästä*. Yliopistopaino, Helsinki.

Huhtinen, Aki (1995), *Dasein-analyysi: Eksistentiaalinen psykoanalyysi*. (Filosofisia tutkimuksia Tampereen yliopistosta, 55.) Tampereen yliopisto, Tampere.

Ikonen, Liisa (2006), *Dialogista skenografiaa: Vaihtoehtoisen työprosessin fenomenologista tulkintaa*. (Taideteollisen korkeakoulun julkaisusarja, A 71.) Taideteollinen korkeakoulu, Helsinki.

Jaaksi, Vesa (1992), *Kriisi luontosuhteessa*. (Filosofisia tutkimuksia Tampereen yliopistosta, 32. / SUFI-tutkimuksia, 2.) Tampereen yliopisto, Tampere.

Juntunen, Matti (1990), *Martin Heideggerin fundamentaaliontologian modaali-temporaalinen problematiikka*. (Jyväskylän yliopiston Filosofian laitoksen julkaisuja, 41.) Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä.

Kakkori, Leena (2001), *Heideggerin aukeama: Tutkimuksia totuudesta ja taiteesta Martin Heideggerin avaamassa horisontissa – Heidegger's Clearing: Studies on Truth and Art in the Horizon Opened by Martin Heidegger*. Filosofian tohtorinväitöskirja. (Jyväskylä Studies in Education, Psychology and Social Research, 192.) Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä.

Kakkori, Leena (toim.) (2003), *Katseen tarkentaminen: Kirjoituksia Martin Heideggerin Olemisesta ja ajasta*. (SoPhi, 71.) Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä.

Kim, Jong-Dae (2005), *Beschreibung der Alltäglichkeit: Eine Studie zur existenzialistischen Schreibweise bei Martin Walser*. (Acta Universitatis Ouluensis, B 63.) Oulun yliopisto, Oulu.

Klemola, Timo (1998), *Ruumis liikkuu – liikkuko henki? Fenomenologinen tutkimus liikunnan projekteista*. (Filosofisia tutkimuksia Tampereen yliopistosta, 66.) Tampereen yliopisto, Tampere.

Klemola, Timo (2004), *Taidon filosofia – Filosofin taito*. Tampere University Press, Tampere.

Koski, Tapio (2000), *Liikunta elämäntapana ja henkisen kasvun välineenä: Filosofinen tutkimus liikunnan merkityksestä, esimerkkeinä jooga ja zen-budo*. Filosofian tohtorinväitöskirja. Tampereen yliopisto, Tampere.

Koski, Tapio (2005), *Juoksemisen filosofia: Kestävyyssuoksun monet ulottuvuudet – miten lihan kautta voi haastaa itsensä*. Tampere University Press, Tampere.

Kupiainen, Reijo (1991), *Ajattelemisen anarkia: Transmetafyysinen asenne Martin Heideggerilla*. (Filosofisia tutkimuksia Tampereen yliopistosta, 18.) Tampereen yliopisto, Tampere.

Kupiainen, Reijo (1997), *Heideggerin ja Nietzschen taidekäsitusten jäljillä*. Gaudeamus, Helsinki.

Kupiainen, Reijo (2005), *Mediakasvatuksen eetos: Fenomenologinen tutkimus mediakasvatuksen etiikasta*. (Acta Universitatis Lapponiensis, 86.) Lapin yliopisto, Rovaniemi.

Kurki, Janne (2003), *Dis-positions: The Structures and Limit Concepts of Articulations of Being in Aristotle, Kant, Heidegger and Lacan*. Estetiikan tohtorinväitöskirja. Helsinki University Printing House, Helsinki.

Kusch, Martin (1984), *Kuolevan järjen kritiikki: Kuusi luentoa*. (Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunnan julkaisusarja, 17.) Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä.

Kusch, Martin (1986), *Ymmärtämisen haaste*. (Prometheus.) Pohjoinen, Oulu.

Kusch, Martin (1989), *Language as Calculus vs. Language as Universal Medium: A Study in Husserl, Heidegger and Gadamer*. Aate- ja oppihistorian väitöskirja, Oulun yliopisto. Julkaistu: Kluwer, Dordrecht 1989.

Lehtinen, Torsti (2002), *Eksistentialismi: Vapauden filosofia*. Kirjapaja, Helsinki.

Luoto, Miika (2002), *Heidegger ja taiteen arvoitus*. (Paradeigma.) Tutkijaliitto, Helsinki.

Monni, Kirsi (2004), *Olemisen poeettinen liike: Tanssin uuden paradigman taidefilosofisia tulkintoja Martin Heideggerin ajattelun valossa sekä taiteellinen työ vuosilta 1996–1999*. Taiteen tohtorinväitöskirja. (Acta Scenica, Näyttämötaide ja tutkimus, 15.) Teatterikorkeakoulu, Helsinki.

Niemi-Pynttari, Risto (1988), *Luonto-fraasin radikalisoituminen Martin Heideggerin filosofiassa*. (Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunnan julkaisusarja, 24.) Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta, Jyväskylä.

Ojakangas, Mika (2002), *Kenen tahansa politiikka: Kohti ulossulkematonta demokraattista yhteisöä*. (Paradeigma.) Tutkijaliitto, Helsinki.

Ojanen, Eero (1989), *Filosofiat ja fasismi: Puheenvuoroja eurooppalaisen kulttuurin tilasta*. Atena, Jyväskylä.

Parviainen, Jaana (2006), *Meduusan liike: Mobiiliajan tiedonmuodostuksen filosofiaa*. Gaudeamus, Helsinki.

Passinmäki, Pekka (2002), *Kaupunki ja ihmisen kodittomuus: Filosofinen analyysi rakentamisesta ja arkkitehtuurista*. (23°45: niin & näin -lehden filosofinen julkaisusarja.) Eurooppalaisen filosofian seura, Tampere.

Rauhala, Lauri (1970), *Die Seinsfrage in der sog. neueren Psychosomatik*. (Turun yliopiston julkaisuja, Sarja B, Humaniora, 118.) Turun yliopisto, Turku.

Rauhala, Lauri (1978), *Ihmistuntemuksesta eksistentiaalisen fenomenologian valossa*. (Helsingin yliopiston Psykologian laitoksen soveltavan psykologian osaston tutkimuksia, 3.) Helsingin yliopisto, Helsinki.

Rauhala, Lauri (1993), *Eksistentiaalinen fenomenologia hermeneuttisen tieteenfilosofian menetelmänä: Maailmankuvan kokonaisrakenteen erittelyä ihmistä koskevien tieteiden kysymyksissä*. (Filosofisia tutkimuksia Tampereen yliopistosta, 41. / SUFI-tutkimuksia, 8.) Tampereen yliopisto, Tampere. 2., täydennetty painos (2005): *Hermeneuttisen tieteenfilosofian analyyseja ja sovelluksia*. Yliopistopaino, Helsinki.

Rauhala, Lauri (2005), *Ihminen kulttuurissa – kulttuuri ihmisessä*. Yliopistopaino, Helsinki.

Reenpää, Yrjö (1952), *Der Verstand als Anschauung und Begriff*. (Suomalaisen tiedeakatemia toimituksia, B 76,1.) Suomalainen tiedeakatemia, Helsinki.

Reenpää, Yrjö (1966), *Über die Zeit: Darstellung und Kommentar einiger Interpretationen des Zeitlichen in der Philosophie: Über die Zeit in den Naturwissenschaften*. (Acta Philosophica Fennica, 19.) Societas Philosophica Fennica, Helsinki.

Reenpää, Yrjö (1974), *Ajateltua ja koettua*. Otava, Helsinki.

Routila, Lauri (1970), *Über Zeichen, Sinn und Wahrheit*. (Turun yliopiston julkaisuja, B 117.) Turun yliopisto, Turku.

Ruokanen, Miikka (1987), *Hermeneutica moderna: Teologinen hermeneutiikka historiallis-kriittisen raamatuntutkimuksen aikakaudella*. Gaudeamus, Helsinki.

Sakari, Marja (2000), *Käsitetaiteen etiikkaa: Suomalaisen käsitetaiteen postmodernia ja fenomenologista tulkintaa*. (Dimensio, 4.) Valtion taidemuseo, Helsinki.

Stewen, Riikka (1995), *Beginnings of Being: Painting and the Topography of the Aesthetic Experience*. (Taidehistoriallisia tutkimuksia, 15.) Taidehistorian seura, Helsinki.

Tarasti, Eero (2004), *Arvot ja merkit: Johdatus eksistentiaalisemiottiikkaan*. Gaudeamus, Helsinki.

Tontti, Jarkko (toim.) (2005), *Tulkinnasta toiseen: Esseitä hermeneutiikasta*. Vastapaino, Tampere.

Torvinen, Juha (2007), *Musiikki ahdistuksen taitona: Filosofinen tutkimus musiikin eksistentiaalis-ontologisesta merkityksestä*. (Acta Musicologica Fennica, 26.) Suomen musiikkitieteellinen seura, Helsinki.

Ukkola, Helge (1973), *Romantiikan vanavedessä: Eksistentialismi, ekspressionismi: Kulttuurihistoriallinen tutkimus*. (Acta Universitatis Tamperensis, Series A, 51.) Tampereen yliopisto, Tampere.

Varto, Juha (toim.) (1989), *Fenomenologeja: Maailma minussa – minä maailmassa: Filosofian tutkijaseminaari 1988*. (Filosofisia tutkimuksia Tampereen yliopistosta, 1.) Tampereen yliopisto, Tampere.

Varto, Juha (1991), *Laulu maasta: Luennot etiikasta*. (Filosofisia tutkimuksia Tampereen yliopistosta, 23.) Tampereen yliopisto, Tampere. 2. painos 1995.

Varto, Juha (1992), *Fenomenologinen tieteen kritiikki*. (Filosofisia tutkimuksia Tampereen yliopistosta, 30. / SUFI-tutkimuksia, 1.) Tampereen yliopisto, Tampere. 2. painos 1995.

Varto, Juha (toim.) (1992), *Silleen jättäminen ja politiikka*. (Filosofisia tutkimuksia Tampereen yliopistosta, 35. / SUFI-tutkimuksia, 4.) Tampereen yliopisto, Tampere, 25–50.

Varto, Juha (1993), *Tästä jonnekin muualle: Polkuja Heideggerista*. (Filosofisia tutkimuksia Tampereen yliopistosta, 40.) Tampereen yliopisto, Tampere. 2. painos 1995. 3. painos Tampere University Press, Tampere, 2003.

Varto, Juha & Veenkivi, Liisa (1993), *Näkyvä ja näkymätön: Filosofisia keskusteluja*. (Yleisradion opetusjulkaisut.) Yleisradio, Helsinki.

Ylimaula, Anna-Maija (1992), *Origins of Style: Phenomenological approach to the Essence of Style in the Architecture of Antonio Gaudí, C. R. Mackintosh and Otto Wagner*. (Acta Universitatis Ouluensis, C 59.) Oulun yliopisto, Oulu.

D. Suomessa ilmestyneet Heidegger-artikkelit

Ahonen, Pertti (2002), Heidegger: Hairahtanut, kirottu ja anteeksi saanut? *Kosmopolis* 32 (3), 65–78.

Attila, Laura (1998), Musiikillisesta tulkinnasta: Pohdiskelua hermeneuttisen filosofian, erityisesti Martin Heideggerin taidefilosofian pohjalta. *Finaali* 4/1998, 7–22.

Backman, Jussi (2003), Tämän murroksen loisto ja suuruus: Heideggerin rehtoraattipuhe 1933. *Nuori Voima* 1/2003, 31–32.

Backman, Jussi (2004), Aiheesta toiseen: Parmenides, Heidegger ja ajattelun lähtökohdat. *Ajatus* 61, 209–251.

Backman, Jussi (2004), Todellisuuden kielteisyyttä: Heidegger, Carnap, Parmenides. Teoksessa Gylling, Heta & Kivinen, S. Albert & Vilkkö, Risto (toim.), *Kielto*. Yliopistopaino, Helsinki, 199–208.

Backman, Jussi (2005), Levon ja levottomuuden etiikka: Aristoteles, Heidegger ja elämän liike. Teoksessa Haukioja, Jussi & Räikkä, Juha (toim.), *Elämän merkitys: Filosofisia kirjoituksia elämästä*. Unipress, Kuopio, 15–29.

Backman, Jussi (2006), Heidegger Suomessa. Teoksessa Backman, Jussi & Luoto, Miika (toim.) (2006), *Heidegger – Ajattelun aiheita*. (23°45: niin & näin -lehden filosofinen julkaisusarja, 21.) Eurooppalaisen filosofian seura, Tampere, 46–60.

Backman, Jussi (2006), Omaisuus ja elämä. Teoksessa Backman, Jussi & Luoto, Miika (toim.) (2006), *Heidegger – Ajattelun aiheita*. (23°45: niin & näin -lehden filosofinen julkaisusarja, 21.) Eurooppalaisen filosofian seura, Tampere, 62–80.

Backman, Jussi (2007), Kaiken takana on jotakin? Heidegger ja perusteen periaate. Teoksessa Gylling, Heta & Niiniluoto, Ilkka & Vilkkö, Risto (toim.) (2007), *Syy*. Gaudeamus, Helsinki, 93–109.

Becker, Leena (2000), Opas meni harhaan. (Arvostelu: Hannah Arendt & Martin Heidegger, *Briefe 1925 bis 1927 und andere Zeugnisse*.) *Helsingin Sanomat* / Kulttuuri, 2.8.2000.

Borg, Frank (2001), Tänkandets hantverk. *Ny tid* 3/2001, 12–13.

Broms, Henri (1989), Historiallisia käsittämättömyyksiä. *Synteesi* 8 (1–2), 67–68.

Charles, Daniel (1988), Heidegger on Hermeneutics and Music Today. Teoksessa Rantala, Veikko & Rowell, Lewis & Tarasti, Eero (toim.) (1988), *Essays on the Philosophy of Music*. (Acta Philosophica Fennica, 43.) Philosophical Society of Finland, Helsinki, 154–166.

Eerikäinen, Hannu (2006), Taidetta geeneistä, soluista ja kudoksista. *Taide* 46 (3), 38–44.

Elo, Mika (2006), Liikettä katseen elementissä. *Tiede & edistys* 31 (2), 155–162.

Elovaara, Raili (1986), Heideggerilaisuus Eeva-Liisa Mannerin tuotannossa. *Synteesi* 5 (2–3), 40–48. Myös teoksessa *Läpi lentävän peilin: Esseitä Eeva-Liisa Mannerin tuotannosta*. (Jyväskylän yliopiston Kirjallisuuden laitoksen monisteita, 42.) Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä, 11–36.

Elovaara, Raili (1987), Heideggers Gedankengut im Werk von Eeva-Liisa Manner. *Mitteilungen aus der deutschen Bibliothek* 19, 61–69.

Eskola, Timo (2000), (Arvostelu: Martin Heidegger, *Oleminen ja aika*.) *Perusta* 3/2000, 165–166.

Forss, Anne-Mari (2003), Tavoitteena varsinaistunut ihminen. (Arvostelu: Pekka Passinmäki, *Kaupunki ja ihmisen kodittomuus*.) *niin & näin* 3/2003, 142–143.

Gylén, Marko (2005), Taideteoksen kieleen tuomisen ongelmasta. Teoksessa Backman, Jussi & Luoto, Miika (toim.) (2006), *Heidegger – Ajattelun aiheita*. (23°45: *niin & näin* -lehden filosofinen julkaisusarja, 21.) Eurooppalaisen filosofian seura, Tampere, 260–277.

Haapala, Arto (1986), Taideteos tapahtumana: Martin Heideggerin taidekäsitteiden peruslinjoja. *Synteesi* 5 (2–3), 1–18.

Haapala, Arto (1989), Väline ja taideteos Heideggerin filosofiassa. *Synteesi* 8 (1–2), 60–66.

Haapala, Arto (1993), Kulttuurisesti merkittävät objektit: Kohti heideggerilaista julkisuuden analyysiä. Teoksessa Hokkanen, Hanne ym. (toim.) (1993), *Julkisuus ja ahdistus: Julma-projektin ontologinen antologia kenen tahansa elämästä*. Yliopistopaino, Helsinki, 209–226.

Haapala, Arto (1993), Martin Heidegger. *Taide* 33 (4), 6–9, 61, 66.

Haapala, Arto (1995), Truth, game and art: Heidegger and Gadamer on the ontology of the work of art. Teoksessa Pettersson, Magnus (toim.) (1995), *Festskrift till Johan Wrede 18.10.1995*. (Skrifter utgivna av Svenska litteratursällskapet i Finland, 594.) Svenska litteratursällskapet i Finland, Helsingfors, 221–228.

Haapala, Arto (1996), Heideggeria suomeksi. (Arvostelu: Martin Heidegger, *Taideteoksen alkuperä*.) *Synteesi* 15 (3), 101–102.

Haapala, Arto (1998), Esipuhe. Teoksessa Haapala, Arto (toim.) (1998), *Heidegger: Ristiriitojen filosofi*. Gaudeamus, Helsinki, 5–6.

Haapala, Arto (1998), Johdanto. Teoksessa Haapala, Arto (toim.) (1998), *Heidegger: Ristiriitojen filosofi*. Gaudeamus, Helsinki, 9–24.

Haapala, Arto (2000), Maailmassa-oleminen ja taitelijan eksistenssi: Askeleita eksistentiaaliseen etiikkaan. Teoksessa Haapala, Arto & Lehtinen, Markku (toim.) (2000), *Elämys, taide, totuus: Kirjoituksia fenomenologisesta estetiikasta*. Yliopistopaino, Helsinki, 121–156.

Haapala, Arto (2003), Existential Aesthetics and Interpretation. Teoksessa Haapala, Arto & Kuisma, Oiva (toim.) (2003), *Aesthetic Experience and the Ethical Dimension: Essays on Moral Problems in Aesthetics*. (Acta Philosophica Fennica, 72.) Philosophical Society of Finland, Helsinki, 101–126.

Haaparanta, Leila (2006), Carnapin ja Heideggerin kiista. Teoksessa Backman, Jussi & Luoto, Miika (toim.) (2006), *Heidegger – Ajattelun aiheita*. (23°45: *niin & näin* -lehden filosofinen julkaisusarja, 21.) Eurooppalaisen filosofian seura, Tampere, 201–212.

Hankamäki, Jukka (2004), Heidegger – sankarini! Mistä kiistaa käytiin? *Tiedepolitiikka* 29 (4), 31–38.

Hankamäki, Jukka (2005), Ikuinen Heidegger. *Tiedepolitiikka* 30 (2), 56.

Heikkerö, Topi (2006), (Arvostelu: Jussi Backman, *Omaisuus ja elämä: Heidegger ja Aristoteles kreikkalaisen ontologian rajalla*.) *Teologinen aikakauskirja* 111 (4), 404–406.

Heikkilä, Martta (1998), Heidegger ja arkkitehtuurin olemus. *Arkkitehti* 6/1998, 69.

Heikkilä, Martta (2006), Ajattelun asiana Heidegger. (Arvostelu: Jussi Backman & Miika Luoto (toim.), *Heidegger – Ajattelun aiheita*.) *Synteesi* 25 (3), 97–100.

Heinämaa, Sara (2004), Phenomenology of Persons or Ontological Analytic of Dasein? A Reply to Heidegger's Critique of Classical Phenomenology? (Abstract). Teoksessa Ikäheimo, Heikki & Kotkavirta, Jussi & Laitinen, Arto & Lyyra, Pessi (toim.) (2004), *Personhood: Workshop Papers of the Conference "Dimensions of Personhood"*. (University of Jyväskylä Publications in Philosophy, 68.) University of Jyväskylä, Jyväskylä, 242–243.

Heinämaa, Sara (2004), Sielusta, ruumiista ja hengen elämästä: Husserlin (ennakko)vastaus Heideggerin huomautuksiin. *Ajatus* 61, 167–208.

Himanka, Juha (1997), Heidegger harkitsee tiedettä: Kommentti Pauli Pylkölle. *Ajatus* 54, 225–228.

Himanka, Juha (1999), Heideggerin Kreikka. *Helikon* 3/1999, 14–15.

Himanka, Juha (2000), Heidegger and Kahn on Being and Greece. Teoksessa Himanka, Juha (2000), *Phenomenology and Reduction*. Teoreettisen filosofian tohtorinväitöskirja. (Helsingin yliopiston Filosofian laitoksen julkaisuja, 1/2000.) Helsingin yliopisto, Helsinki, 89–122.

Himanka, Juha (2000), Olemisen... ja aika: Muuntunut käsitys Aristoteleesta. Teoksessa Pihlström, Sami & Siitonen, Arto & Vilkkö, Risto (toim.) (2000), *Aika*. Gaudeamus, Helsinki, 191–199.

Himanka, Juha (2000), Olemisen monet merkitykset. (Arvostelu: Martin Heidegger, *Olemisen ja aika*.) *Voima* 1/2000, 36–37.

Himanka, Juha (2006), Mitä kuuluu asiaan? Husserl Heideggerin taustalla. Teoksessa Backman, Jussi & Luoto, Miika (toim.) (2006), *Heidegger – Ajattelun aiheita*. (23°45: *niin & näin* -lehden filosofinen julkaisusarja, 21.) Eurooppalaisen filosofian seura, Tampere, 192–200.

Hirvonen, Ari (2001), Martin Heidegger – olemisen ja oikeus. Teoksessa Tontti, Jarkko & Mäkelä, Kaisa (toim.) (2001), *Filosofien oikeus, osa II*. (Suomalaisen lakimiesyhdistyksen julkaisuja, 3.) Suomalainen lakimiesyhdistys, Helsinki, 9–69.

Hirvonen, Ari (2006), Heidegger oikeuden edessä. Teoksessa Backman, Jussi & Luoto, Miika (toim.) (2006), *Heidegger – Ajattelun aiheita*. (23°45: *niin & näin* -lehden filosofinen julkaisusarja, 21.) Eurooppalaisen filosofian seura, Tampere, 372–391.

Holvas, Jakke (1995), Subtiili modaliteetti. (Arvostelu: Martin Heidegger, *Taideteoksen alkuperä*.) *Nuori Voima* 6/1995, 50.

Huttunen, Rauno & Kakkori, Leena (2002), The hermeneutics of truth and selfhood: Heidegger's, Gadamer's and Ricœur's significance in the autobiographical research. Teoksessa Huttunen, Rauno & Heikkinen, Hannu & Syrjälä, Leena (toim.) (2002), *Narrative Research: Voices of Teachers and Philosophers*. (SoPhi, 67.) Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä, *.

Häkli, Jouni (2005), Tilan historiaa ilman maantiedettä. (Arvostelu: Stuart Elden, *Mapping the Present: Heidegger, Foucault and the Project of a Spatial History*.) *Terra* 115 (1).

Hämäläinen, Janita (1999), Korkkiruuvien kierteitä. (Arvostelu: Hannah Arendt & Martin Heidegger, *Briefe 1925 bis 1975 und andere Zeugnisse*.) *Nuori Voima* 2/1999, 52–53.

Ikäheimo, Heikki (1998), Tietoisuuden tieltä hakotielle: Heidegger lukee Hegelin *Hengen fenomenologian* johdantoa. Teoksessa Kuhmonen, Petri & Sillman, Seppo (toim.) (1998), *Jaettu jana, ääretön raja: Pellervo Oksalan juhla-kirja*. (Jyväskylän yliopiston Filosofian laitoksen julkaisuja, 65.) Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä, 196–212.

Ikäheimo, Heikki (2006), Heidegger, Hegel ja meidän aikamme. Teoksessa Backman, Jussi & Luoto, Miika (toim.) (2006), *Heidegger – Ajattelun aiheita*. (23°45: *niin & näin* -lehden filosofinen julkaisusarja, 21.) Eurooppalaisen filosofian seura, Tampere, 137–155.

Itkonen, Matti (1993), Kronos ja Kairos: Paluu itseen – Martin Heidegger ja Eeva-Liisa Manner. Teoksessa Varto, Juha (toim.) (1993), *Pohdin* 8. (Filosofisia tutkimuksia Tampereen yliopistosta, 42.) Tampereen yliopisto, Tampere, 86–107.

Jaaksi, Vesa (1995), Tekniikka ja olemisen paluu: Suomentajan johdanto. *niin & näin* 2/1994, 30.

Jaaksi, Vesa (2006), Heidegger ja teknologia: Katso ihmistä. *niin & näin* 1/2006, 25–29.

Jalava, Marja (2000), Miksi on olemassa ylipäättään jotakin, pikemminkin kuin ei mitään? (Arvostelu: Martin Heidegger, *Oleminen ja aika*.) *Historiallisia arvosteluja* 7/2000.

Joensuu, Kosti (2003), Eksistenssin riisto: Heideggerin muodollisen ”etiikan” periaatteista. Teoksessa Kakkori, Leena (toim.) (2003), *Katseen tarkentaminen: Kirjoituksia Martin Heideggerin Olemisesta ja ajasta*. (SoPhi, 71.) Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä, 131–156.

Johansson, Peik (1988), Filosofien ikioma Waldheim-skandaali. *Suomi* 3/1988, 18–19.

Julkunen, Pertti (1993), Tuossaolo ja julkisuus: Tulkintoja Martin Heideggerin mahtavasta ahdistuksesta. Teoksessa Hokkanen, Hanne ym. (toim.) (1993), *Julkisuus ja ahdistus: JULMA-projektin ontologinen antologia kenen tahansa elämästä*. Yliopistopaino, Helsinki, 9–60.

Julkunen, Pertti (1997), Lenin Heideggerin mausoleumissa. Teoksessa Eloranta-Jokela, Eeva ym. (toim.) (1997), *Ajan henki: Antologia minun omista minuuksistani*. (Tampereen yliopiston Tiedotusopin laitoksen julkaisuja, Sarja C, 22.) Tampereen yliopisto, Tampere, 161–185.

- Julkunen, Pertti (1997), Twist and Shout. Teoksessa Eloranta-Jokela, Eeva ym. (toim.) (1997), *Ajan henki: Antologia minun omista minuuksistani*. (Tampereen yliopiston Tiedotusopin laitoksen julkaisuja, Sarja C, 22.) Tampereen yliopisto, Tampere, 139–160.
- Julkunen, Pertti (2000), *Das Man* ja Diana-vainaa: ”Nyt on lupa itkeä”. (Arvostelu: Martin Heidegger, *Oleminen ja aika*.) *niin & näin* 2/2000, 20–26.
- Julkunen, Pertti (2003), Taideteos on kuin lapsen kysymys. *Taide* 43 (5), 13–19.
- Junttila, Juha (1980), Martin Heideggerin filosofian vaikutuksesta Heinrich Schlierin teologiaan. *Teologinen aikakauskirja* 85 (2), 67–78.
- Järvinen, Juha (1988), Luonnon paluu. *Kantti* 4/1988, 30–32.
- Kaarto, Tomi (2004), Dekonstruktio ja tekstin kontekstualisoiva lukeminen. *niin & näin* 3/2004, 71–83.
- Kakkori, Leena (1998), Jälkiä ja silmiä. (Arvostelu: Reijo Kupiainen, *Heideggerin ja Nietzschen taidekäsitteiden jäljillä*.) *niin & näin* 1/1998, 67–68.
- Kakkori, Leena (1998), Martin Heideggerin maailma. Teoksessa Kuhmonen, Petri & Sillman, Seppo (toim.) (1998), *Jaettu jana, ääretön raja: Pellervo Oksalan juhlakirja*. (Jyväskylän yliopiston Filosofian laitoksen julkaisuja, 65.) Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä, 80–90.
- Kakkori, Leena (1998), Taideteoksesta estetiikan ylittämisen jälkeen: *Taideteoksen alkuperä* -essee Nietzsche-luentojen valossa. *niin & näin* 1/1998, 55–60.
- Kakkori, Leena (2001), Martin Heideggerin tulkinta Nietzschen filosofiasta. *niin & näin* 3/2001, 24–33.
- Kakkori, Leena (2003), Esipuhe. Teoksessa Kakkori, Leena (toim.) (2003), *Katseen tarkentaminen: Kirjoituksia Martin Heideggerin Olemisesta ja ajasta*. (SoPhi, 71.) Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä, 5–8.
- Kakkori, Leena (2003), Heideggerin arvoitus. (Arvostelu: Miika Luoto, *Heidegger ja taiteen arvoitus*.) *niin & näin* 1/2003, 91–92.
- Kakkori, Leena (2003), Totuuden ongelma: Totuus avautumisena ja paljastumisena Martin Heideggerin filosofiassa. Teoksessa Kakkori, Leena (toim.) (2003), *Katseen tarkentaminen: Kirjoituksia Martin Heideggerin Olemisesta ja ajasta*. (SoPhi, 71.) Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä, 90–113.
- Kakkori, Leena (2004), Egon hylkääminen: Ihmisen perustavanlaatuiset luonnehdinnat Medard Bossin Dasein-analyysissä. Teoksessa Kotkavirta, Jussi & Niemi, Petteri (toim.) (2004), *Persoona*. (SoPhi, 84.) Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä, 223–231.
- Kakkori, Leena (2005), Martin Heidegger ruumiista ja elämästä. Teoksessa Haukioja, Jussi & Räikkä, Juha (toim.) (2005), *Elämän merkitys: Filosofisia kirjoituksia elämästä*. Unipress, Kuopio, 129–138.
- Kakkori, Leena (2006), Zollikon-seminaarit ja *Oleminen ja aika*. Teoksessa Backman, Jussi & Luoto, Miika (toim.) (2006), *Heidegger – Ajattelun aiheita*. (23°45: *niin & näin* -lehden filosofinen julkaisusarja, 21.) Eurooppalaisen filosofian seura, Tampere, 364–371.
- Kalli, Pekka (1998), Heidegger, pelastaja? (Arvostelu: Arto Haapala (toim.), *Heidegger: Ristiriitojen filosofi*.) *Aikuiskasvatus* 18 (1), 11.

Kaunonen, Leena (2006), Veden läpi hohtava kirjain: Martin Heideggerin fenomenologinen *logos* ja olemassaolon kysymysten uudelleen asettaminen Eeva-Liisa Mannerin *Fahrenheit 121*:ssa. Teoksessa Backman, Jussi & Luoto, Miika (toim.) (2006), *Heidegger – Ajattelun aiheita*. (23°45: *niin & näin* -lehden filosofinen julkaisusarja, 21.) Eurooppalaisen filosofian seura, Tampere, 302–317.

Kauppi, Raili (2001), Ihmisestä eksistenssifilosofian valossa. Teoksessa *Filosofia: Coincidentia oppositorum, edellinen osa*. (Raili Kaupin kirjoitukset, 3.1.) Toimittaneet Ismo Koskinen ja Jari Palomäki. Tampere University Press, Tampere, 293–306.

Kauppi, Raili (2001), Martin Heideggerin ihmiskäsitys. Teoksessa *Filosofia: Coincidentia oppositorum, edellinen osa*. (Raili Kaupin kirjoitukset, 3.1.) Toimittaneet Ismo Koskinen ja Jari Palomäki. Tampere University Press, Tampere, 179–189.

Kauppinen, Jari (1995), Heidegger ja runouden olemus: Kieli, totuus ja *Kromaattiset tasot*. Teoksessa Hökkä, Tuula (toim.) (1995), *Suspiros, sospiri: Tutkielmia ja esseitä Eeva-Liisa Mannerin tuotannosta*. (Helsingin yliopiston Kotimaisen kirjallisuuden laitoksen julkaisuja, 5.) Helsingin yliopisto, Helsinki, 161–173.

Kauppinen, Jari (1997), Kuka ratkaisee ymmärtämisen? Schmitt ja Heidegger ymmärtämisen tällä puolen. Teoksessa Takala, Jukka-Pekka & Nuotio, Kimmo (toim.) (1997), *Ymmärtäminen ja oikeudellinen vastuu*. Edita, Helsinki.

Kauppinen, Jari (2006), *Olemisen ja ajan lacuna?*. Teoksessa Backman, Jussi & Luoto, Miika (toim.) (2006), *Heidegger – Ajattelun aiheita*. (23°45: *niin & näin* -lehden filosofinen julkaisusarja, 21.) Eurooppalaisen filosofian seura, Tampere, 98–107.

Kirkkopelto, Esa (2006), *Zwischen* – Heidegger Kantin ja Hölderlinin välissä. Teoksessa Backman, Jussi & Luoto, Miika (toim.) (2006), *Heidegger – Ajattelun aiheita*. (23°45: *niin & näin* -lehden filosofinen julkaisusarja, 21.) Eurooppalaisen filosofian seura, Tampere, 122–136.

Kitanov, Severin (2000), Olemisen maidossa. (Arvostelu: Martin Heidegger, *Oleminen ja aika*.) *Nuori Voima* 4-5/2000, 70–71.

Kivekäs, Esa (1962), Heidegger ja Bultmann. *Valvoja* 82, 186–194.

Koistinen, Aulis (2000), Ei mitään uutta Heideggerista. *Helsingin Sanomat* / Kulttuuri, 2.8.2000.

Koivusalo, Markku (2000), Tekniikka ja taide – *tekhnen* kummat kohtalot. *Nuori Voima* 4/2000, 28–33.

Koivusalo, Markku (2006), Ajattelun oppiminen. Teoksessa Backman, Jussi & Luoto, Miika (toim.) (2006), *Heidegger – Ajattelun aiheita*. (23°45: *niin & näin* -lehden filosofinen julkaisusarja, 21.) Eurooppalaisen filosofian seura, Tampere, 236–257.

Koskelainen, Jukka (1996), Kesuura Celanin ja Heideggerin välissä: Alaviite Celanin runoihin. *Nuori Voima* 4/1996, 27–28.

Koskelainen, Jukka (2000), Martin Heideggerin torjuttu natsismi. *Helsingin Sanomat* / Kulttuuri, 20.6.2000.

Koskelainen, Jukka (2000), Poliittikka filosofian seurauksena. *Helsingin Sanomat* / Kulttuuri, 9.7.2000.

Koskelainen, Jukka (2000), Saksan pyhä tehtävä (Martin Heidegger). Teoksessa Koskelainen, Jukka (2000), *Atlantiksen perintö: Kirjailijoiden uusi alku*. Tammi, Helsinki 2000, 197–234.

Koskelainen, Jukka (2000), Tähti kaivon yllä (Paul Celan ja Heidegger). Teoksessa Koskelainen, Jukka (2000), *Atlantiksen perintö: Kirjailijoiden uusi alku*. Tammi, Helsinki 2000, 235–241.

Koskelainen, Jukka (2005), Sitkeä Heidegger-kiista? Ja mistä sitä oikein käytiinkään? *Tiedepolitiikka* 30 (1), 44–45.

Kosonen, Erja (2005), The Motivation and Meaning of Playing an Instrument and the Holistic Conception of the Human Being [Abstract]. Teoksessa Paananen, Pirkko & Erkkilä, Jaakko (toim.) (2005), *European Conference on Developmental Psychology of Music (1:2005: Jyväskylä): "Music and Development – Challenges for Music Education": Proceedings of the First European Conference on Developmental Psychology of Music, 17–19 November 2005, University of Jyväskylä, Department of Music, Finland*. Jyväskylän yliopiston Musiikin laitos, Jyväskylä, 277–279.

Kosonen, Matti (1990), Tekniikan probleema ja Heidegger. Teoksessa Kotkavirta, Jussi (toim.) (1990), *Tuokio ja totuus: Juhlakirjanen Reijo Wileniukselle*. (Jyväskylän yliopiston Filosofian laitoksen julkaisuja, 42.) Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä, 35–46.

Kulla, Heikki (2006), Kuin piru raamattua. (Arvostelu: Emmanuel Faye, *Heidegger: L'introduction du nazisme dans la philosophie.*) *Oikeus* 35 (2), 326–328.

Kunnas, Tarmo (2000), Aikansa suurin filosofi? *Helsingin Sanomat / Kulttuuri*, 3.6.2000.

Kunnas, Tarmo (2000), Aineksia älymystön uskonnoksi. (Arvostelu: Martin Heidegger, *Oleminen ja aika – Martin Heidegger, Kirje "humanismista" & Maailmankuvan aika.*) *Helsingin Sanomat / Kulttuuri*, 3.6.2000.

Kunnas, Tarmo (2000), Suuressa ajattelijassa oli myös pientä ihmistä. *Helsingin Sanomat / Kulttuuri*, 27.6.2000.

Kunnas, Tarmo (2003), Heidegger-kirjallisuutta suomeksi. (Arvostelu: Leena Kakkori (toim.), *Katseen tarkentaminen.*) *Yliopisto* 51 (17).

Kunnas, Tarmo (2004), Heidegger Suomessa. *Yliopisto* 52 (3), 44.

Kupiainen, Reijo (1991), Ontologisen eron muutos Heideggerilla. Teoksessa Varto, Juha (toim.) (1991), *Pohdin 4*. (Filosofisia tutkimuksia Tampereen yliopistosta, 16.) Tampereen yliopisto, Tampere, 40–57.

Kupiainen, Reijo (1991), Silleen jättäminen ja zen. Teoksessa Heidegger, Martin (1991), *Silleen jättäminen*. Suomentanut Reijo Kupiainen. (Filosofisia tutkimuksia Tampereen yliopistosta, 19.) Tampereen yliopisto, Tampere, 101–114.

Kupiainen, Reijo (1992), Huomioita Heideggerin kääntämisestä. Teoksessa Varto, Juha (toim.) (1992), *Fenomenologinen vuosikirja 1992*. (Filosofisia tutkimuksia Tampereen yliopistosta, 37. / SUFI-tutkimuksia, 5.) Tampereen yliopisto, Tampere, 193–199.

Kupiainen, Reijo (1992), Miksi silleen jättäminen. Teoksessa Varto, Juha (toim.) (1992), *Pohdin 7*. (Filosofisia tutkimuksia Tampereen yliopistosta, 31.) Tampereen yliopisto, Tampere, 45–52.

Kupiainen, Reijo (1992), Silleen jättäminen ja politiikka. Teoksessa Varto, Juha (toim.) (1992), *Pohdin 6*. (Filosofisia tutkimuksia Tampereen yliopistosta, 29.) Tampereen yliopisto, Tampere, 23–35.

Kupiainen, Reijo (1992), Tapahtumisen taide – politiikan alku. Teoksessa Varto, Juha (toim.) (1992), *Silleen jättäminen ja politiikka*. (Filosofisia tutkimuksia Tampereen yliopistosta, 35. / SUFI-tutkimuksia, 4.) Tampereen yliopisto, Tampere, 87–114.

Kupiainen, Reijo (1994), Heidegger ja totuus paljastumisena. *niin & näin* 2/1994, 6–8.

Kupiainen, Reijo (1996), Taiteesta ilman estetiikkaa. (Arvostelu: Martin Heidegger, *Taideteoksen alkuperä*.) *niin & näin* 1/1996, 63–65.

Kupiainen, Reijo (1996), Olion anatomiaa: Suomentajan johdanto. *niin & näin* 4/1996, 53.

Kupiainen, Reijo (1997), Kielessä asumme: Kieli eettisyyden pelitilana. Teoksessa Mälkiä, Matti & Stenvall, Jari (toim.) (1997), *Kielen vallassa: Näkökulmia politiikan, uskonnon ja julkishallinnon kieleen*. Tampere University Press, Tampere, 61–71.

Kupiainen, Reijo (1999), Nuori Heidegger ja eksistentiaalis-fenomenologisen etiikan mahdollisuudet. Teoksessa Lahtinen, Mikko (toim.) (1999), *Rakkaudesta filosofiaan: Juhlakirja professori Juha Vartton syntymäpäivänä 27.6.1999*. Tampereen yliopisto, Tampere, 126–136.

Kupiainen, Reijo (2000), Olemisen lyhyt oppimäärä. (Arvostelu: Martin Heidegger, *Kirje ”humanismista” & Maailmankuvan aika*.) *niin & näin* 2/2000, 19.

Kupiainen, Reijo (2003), Fenomenologia alkuperän tieteenä. Teoksessa Kakkori, Leena (toim.) (2003), *Katseen tarkentaminen: Kirjoituksia Martin Heideggerin Olemisesta ja ajasta*. (SoPhi, 71.) Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä, 11–31.

Kupiainen, Reijo (2005), Heidegger ja faktisuuden hermeneutiikka. Teoksessa Tontti, Jarkko (toim.) (2005), *Tulkinnasta toiseen: Esseitä hermeneutiikasta*. Vastapaino, Tampere, 85–97.

Kurkela, Kari (1986), Heidegger, ymmärtäminen ja tulkitseminen. *Synteesi* 5 (2–3), 35–39.

Kurki, Eeva (1996), Onko – vai harhaako vain? Elokuvan ontologiaa heideggerilaisittain. *Tiede & edistys* 21 (3), 224–232.

Kurki, Janne (1998), Olemisen tuulahdus: Heideggerista Lacaniin ja takaisin. *Synteesi* 17 (2), 47–59.

Kurki, Janne (2005), Ajattelun alussa: Saman ja toisen välissä *Nikomakhoksen etiikan* VI kirjassa. Tässä kokoelmassa.

Kusch, Martin (1986), Valinnan valinta – varhais-Heideggerin anti vapauden ongelmaan. *Ajatus* 43, 61–71.

Kusch, Martin (1987), Onko semantiikka saavuttamaton? Husserlin, Heideggerin ja Gadamerin käsityksiä kielestä ja merkityksestä. *Scripta historica* 11, 303–336.

Kusch, Martin (1990), Heidegger on ”Why Is There Something Rather than Nothing?”, teoksessa Haaparanta, Leila & Kusch, Martin & Niiniluoto, Ilkka (toim.) (1990), *Language, Knowledge and Intentionality: Perspectives on the Philosophy of Jaakko Hintikka*. (Acta Philosophica Fennica, 49.) Philosophical Society of Finland, Helsinki, 144–159.

Kusch, Martin (1990), ”Runous on taiteen olemus” – kieli universaalina mediumina Heideggerin taiteenfilosofiassa. Teoksessa Lammenranta, Markus & Rantala, Veikko (toim.), *Kauneus: Filosofisen*

estetiikan ongelmia: Suomen Filosofisen Yhdistyksen kollokvio Tampereella 1987. (Filosofisia tutkimuksia Tampereen yliopistosta, 4.) Tampereen yliopisto, Tampere, 234–245.

Kymäläinen, Päivi (2002), Epäröinnin etiikkaa ja estetiikkaa. *Synteesi* 21 (1), 50–58.

Kärki, Kimi (2005), Martin Heidegger, temppeliteos ja massojen tenospektaakkeli. Teoksessa Järvinen, Hann & Kärki, Kimi (toim.) (2005), *Avaintekstejä kulttuurihistoriaan.* (Cultural History – Kulttuurihistoria, 6.) Turku: Turun yliopisto, 161–171.

Lahtinen, Mikko (1992), Peltotiellä olet hakotiellä. Teoksessa Varto, Juha (toim.) (1992), *Silleen jättäminen ja politiikka.* (Filosofisia tutkimuksia Tampereen yliopistosta, 35. / SUFI-tutkimuksia, 4.) Tampereen yliopisto, Tampere, 1–24.

Laine, Timo (2003), Maailman avautumisen syntyperät. Teoksessa Kakkori, Leena (toim.) (2003), *Katseen tarkentaminen: Kirjoituksia Martin Heideggerin Olemisesta ja ajasta.* (SoPhi, 71.) Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä, 167–182.

Lehtinen, Markku (1994), Keskusteluja taideteoksen alkuperästä: Heidegger. *Taide* 34 (4), 42–48.

Lehtinen, Markku (1996), Filosofian ja runouden vuoropuhelu: Huomautuksia Heideggerin Hölderlin-tulkintoihin. *Nuori Voima* 4/1996, 29–32.

Lehtinen, Markku (1997), Kaikki syntyy riidasta. *Nuori Voima* 6/1997, 14–16.

Lehtinen, Markku (1998), Heidegger – estetiikka ja ethos. Teoksessa Reiners, Ilona & Seppä, Anita (toim.) (1998), *Etiikka ja estetiikka.* Gaudeamus, Helsinki, 121–145.

Lehtinen, Markku (1998), Taideteoksen epäinhimillinen alkuperä. *Synteesi* 17 (3), 42–54.

Lehtinen, Markku (1998), Teoreettisen katseen kritiikkiä. (Arvostelu: Reijo Kupiainen, *Heideggerin ja Nietzschen taidekäsitteiden jäljillä.*) *Tiede & edistys* 23 (2), 158–161.

Lehtinen, Markku (2000), Fysiologiasta fenomenologiaan – Heidegger, Nietzsche ja taiteen ruumiillisuus. Teoksessa Haapala, Arto & Nummi, Jyrki (toim.) (2000), *Aisthesis ja poiesis: Kirjoituksia estetiikasta ja kirjallisuudesta.* Professori Aarne Kinnusen juhlakirja 4.2.2000. Helsingin yliopiston Taiteiden tutkimuksen laitos, Helsinki, 55–71.

Lehtinen, Markku (2000), Totuuden kaksiselitteisyys: Aktiivisuus ja passiivisuus Heideggerin taidefilosofian ongelmana. *Synteesi* 19 (3), 54–68.

Lehtinen, Markku (2002), Mitä estetiikka on ja miksi sen ”ylittäminen” on tärkeää? (Arvostelu: Miika Luoto, *Heidegger ja taiteen arvoitus.*) *Tiede & edistys* 27 (4), 349–357.

Lehtonen, Reino (2005), Heidegger ja natsit. *Tiedepolitiikka* 30 (1), 46.

Lindberg, Susanna (2000), Avaus olemiseen ja aikaan. (Arvostelu: Martin Heidegger, *Oleminen ja aika.*) *Tiede & edistys* 25 (3), 213–218.

Lindberg, Susanna (2001), Hegelin ja Heideggerin välienselvittely. *Tiede & edistys* 26 (3), 177–197.

Lindberg, Susanna (2006), Kuvan synty. *Tiede & edistys* 31 (2), 146–154.

Lindberg, Susanna (2006), Metafysiikasta olemisen ”fysiikkaan”: Hegelin ”elämä” ja Heideggerin ”fysis”. *Ajatus* 63, 97–118.

Lindberg, Susanna (2006), Nietzschen elämä ja Heideggerin oleminen. Teoksessa Backman, Jussi & Luoto, Miika (toim.) (2006), *Heidegger – Ajattelun aiheita*. (23°45: niin & näin -lehden filosofinen julkaisusarja, 21.) Eurooppalaisen filosofian seura, Tampere, 156–176.

Luoma, Matti (1986), Jaspers ja Heidegger. *Psykologia* 21 (4), 289–290.

Luoma, Matti (1995), Heidegger, natsit ja filosofia. *Kanava* 23 (1), 26–28.

Luoto, Miika (1997), Heidegger ja taiteen arvoitus (Arvostelu: Martin Heidegger, *Taideteoksen alkuperä*.) *Tiede & edistys* 22 (2), 181–185.

Luoto, Miika (1999), Nietzsche, Heidegger ja taiteen huuma. *Synteesi* 18 (3), 56–59.

Luoto, Miika (2000), Taide ja totuus Heideggerin ajattelussa. Teoksessa Haapala, Arto & Lehtinen, Markku (toim.) (2000), *Elämys, taide, totuus: Kirjoituksia fenomenologisesta estetiikasta*. Yliopistopaino, Helsinki, 93–120.

Luoto, Miika (2001), Olemisen eetos ja alkuperäinen etiikka Heideggerin ajattelussa. Teoksessa Heinämaa, Sara & Oksala, Johanna (toim.) (2001), *Rakkaudesta toiseen: Kirjoituksia vuosituhatvuotisen vaihteen etiikasta*. Gaudeamus, Helsinki, 23–40.

Luoto, Miika (2002), Ihminen, oleminen ja humanismin rajat. *Tiede & edistys* 27 (4), 339–348.

Luoto, Miika (2004), Tekniikan kätkeytyvä mieli. *Katsaus* 1/2004, 6–13.

Luoto, Miika (2006), Heideggerin kysymys alkuperästä. Teoksessa Backman, Jussi & Luoto, Miika (toim.) (2006), *Heidegger – Ajattelun aiheita*. (23°45: niin & näin -lehden filosofinen julkaisusarja, 21.) Eurooppalaisen filosofian seura, Tampere, 320–339.

Luoto, Miika & Backman, Jussi (2006), Johdannoksi ajattelun aiheisiin. Teoksessa Backman, Jussi & Luoto, Miika (toim.) (2006), *Heidegger – Ajattelun aiheita*. (23°45: niin & näin -lehden filosofinen julkaisusarja, 21.) Eurooppalaisen filosofian seura, Tampere, 9–45.

Markkanen, Kristiina (2000), Kääntäminen on akateeminen itsemurha. *Helsingin Sanomat / Kulttuuri*, 16.2.2000.

Matz, Richard (1972), Ett samtal med Martin Heidegger (inledning). *Horisont* 20 (2), 26–35.

Matz, Richard (1985), Konsten – specialfunktion eller besked om varats väsen? Några reflektioner kring Martin Heideggers syn på konsten. *Horisont* 32 (3), 60–65.

Mohanty, Jitendranath (1996), Phenomenology and History. Teoksessa Knuuttila, Simo & Niiniluoto, Ilkka (toim.) (1996), *Methods of Philosophy and the History of Philosophy: Proceedings of the Entretien of Institut international de philosophie, Helsinki, August 27–30, 1995*. (Acta Philosophica Fennica, 61.) Philosophical Society of Finland, Helsinki, 99–109.

Monni, Kirsi (2004), Olemisen poeettinen liike. *Teatterikorkea* 2/2004, 21–25.

- Natri, Tommi (1993), Kuoleman väristys raskaalla reidellä. Teoksessa Hokkanen, Hanne ym. (toim.) (1993), *Julkisuus ja ahdistus: JULMA-projektin ontologinen antologia kenen tahansa elämästä*. Yliopistopaino, Helsinki, 127–136.
- Naukkari, Jussi (2005), Heideggerin teknologian filosofiaa. *Tekniikan waiheita* 23 (2), 5–19, 82.
- Nevanlinna, Tuomas (1995), Psykiatri hississä. *Nuori Voima* 2/1997, 56–57.
- Niemi-Pynttari, Risto (1989), Luontoon kätkeytynyt valta: Heidegger rikkomassa länsimaista itsevarmuutta. *Tiede & edistys* 14 (2), 118–121.
- Niemi-Pynttari, Risto (2000), Kuinka ”Dasein” kääntyy? (Arvostelu: Martin Heidegger, *Oleminen ja aika*.) *niin & näin* 2/2000, 12–13.
- Nikander, Ismo (2002), ”Oikea tapa tulla kehään”: Esipuhe Gadamer-suomennokseen. *niin & näin* 3/2002, 64–65.
- Nikander, Ismo (2005), Filosofisesta hermeneutiikasta: Suomentajan esipuhe. Teoksessa Gadamer, Hans-Georg (2004), *Hermeneutiikka: Ymmärtäminen tieteissä ja filosofiassa*. Valikoinut ja suomentanut Ismo Nikander, Vastapaino, Tampere, VII–XIII.
- Nikander, Ismo (2005), Dialogin mahdollisuus ja mahdottomuus: Gadamerin ja Derridan ”epätodennäköinen kiistely”. Teoksessa Tontti, Jarkko (toim.) (2005), *Tulkinnasta toiseen: Esseitä hermeneutiikasta*. Vastapaino, Tampere, 241–265.
- Niku, Annikki (2002), ”Runollisesti asuu ihminen”: Heideggerin, Nietzschen ja Hölderlinin ristiinlukua. *Synteesi* 21 (1), 37–49.
- Niku, Annikki (2003), ”Die Sage”: sanas. *Synteesi* 22 (1), 33–46.
- Niku, Annikki (2003), Heidegger ja kielen salaisuus. *niin & näin* 3/2003, 115–123.
- Nummenmaa, Tapio (2000), Mietittävää psykologillekin. (Arvostelu: Martin Heidegger, *Kirje ”humanismista” & Maaailmankuvan aika*.) *Psykologia* 35 (3), 295–296.
- Nuto, Tiina (1993), Uuden ajan tiede ”luonnon” raiskaajana. Teoksessa Hokkanen, Hanne ym. (toim.) (1993), *Julkisuus ja ahdistus: JULMA-projektin ontologinen antologia kenen tahansa elämästä*. Yliopistopaino, Helsinki, 115–123.
- Ojanen, Eero (1992), Heidegger ja minä. (Arvostelu: Martin Heidegger, *Silleen jättäminen – Olavi Moilainen, Elämä puhuu*.) *Helsingin Sanomat / Kulttuuri*, 17.5.1992.
- Ojanen, Eero (1993), Heideggerin kuva ei kirkastu mutta saa sävyjä. *Helsingin Sanomat / Kulttuuri*, 7.8.1993.
- Oksala, Johanna (2005), Feministinen filosofia nykyisyyden ontologiana. Teoksessa Oksala, Johanna & Werner, Laura (toim.) (2005), *Feministinen filosofia*. Gaudeamus, Helsinki, 156–173.
- Ollila, Maija-Riitta (2000), Heidegger vuonna 2000. (Arvostelu: Martin Heidegger, *Oleminen ja aika*.) *Tiedepolitiikka* 25 (2), 58–59.
- Pantzar, Mika (2001), Heidegger, Habermas ja kännykkä. *Muoto* 22 (4), 16.

- Pasanen, Outi (1985), Keskustelu William V. Spanosin kanssa: Destruktio, dekonstruktio, jälkiheideggerilaisuus. *Parnasso* 35 (5), 288–298.
- Pasanen, Outi (1994), Ystävyys ennen kaikkea: Blanchot ja Levinas Heideggerin tuolla puolen. *Nuori Voima* 1/1994, 30–35.
- Passinmäki, Pekka (1999), Ihmisen kodittomuus rakentamisen ongelmana. Teoksessa Lahtinen, Mikko (toim.) (1999), *Rakkaudesta filosofiaan: Juhlakirja professori Juha Vartton syntymäpäivänä 27.6.1999*. Tampereen yliopisto, Tampere, 26–32.
- Passinmäki, Pekka (2006), Arkkitehtuuri ja olevan avautuminen. Teoksessa Backman, Jussi & Luoto, Miika (toim.) (2006), *Heidegger – Ajattelun aiheita*. (23°45: niin & näin -lehden filosofinen julkaisusarja, 21.) Eurooppalaisen filosofian seura, Tampere, 340–348.
- Penttinen, Jaakko (2003), Filosofia ja historia: Martin Heideggerin käsitys historiallisuudesta ja sen seuraukset historian tutkimukselle. Teoksessa Ollitervo, Sakari & Parikka, Jussi & Väntsi, Timo (toim.) (2003), *Kohtaamisia ajassa: Kulttuurihistoria ja tulkinnan teoria*. (Cultural History – Kulttuurihistoria, 3.) Turun yliopisto, Turku, 13–32.
- Pihlström, Sami (2004), Heidegger ja suomalainen analyttinen filosofia. *Tieteessä tapahtuu* 2/2004, 5–14.
- Pihlström, Sami (2006), Heidegger-reseptio suomalaisen analyttisen filosofian perinteessä. Teoksessa Backman, Jussi & Luoto, Miika (toim.) (2006), *Heidegger – Ajattelun aiheita*. (23°45: niin & näin -lehden filosofinen julkaisusarja, 21.) Eurooppalaisen filosofian seura, Tampere, 213–235.
- Pulkkinen, Jarmo (2000), Logiikka ja ihmismieli. *Ydin* 34 (4), 4–6.
- Puttonen, Mikko (1997), Humanistin Heidegger. (Arvostelu: George Steiner, *Heidegger*.) *Yliopisto* 45 (15).
- Pylkkö, Pauli (1994), Onko nykyinen tiede välttämättä onto-teo-loogista Heideggerin tarkoittamassa mielessä? *Ajatus* 51, 187–211.
- Pylkkö, Pauli (1996), Wolfgang Pauli and Martin Heidegger on the Limits of Scientific Rationality. Teoksessa Ketvel, Urho et al. (toim.) (1996), *Vastakohtien todellisuus: Juhlakirja professori K. V. Laurikaisen 80-vuotispäivänä*. Yliopistopaino, Helsinki.
- Rahkonen, Keijo (1996), Bourdieu ja Heidegger. *niin & näin* 1/1996, 4–5.
- Rahkonen, Keijo (2000), (Arvostelu: Martin Heidegger, *Oleminen ja aika*.) *Janus* 8 (1), 92.
- Rauhala, Lauri (1981), Ihmisen olemassaolon rakenne ja analyysi – Martin Heidegger. Teoksessa Siltala, Pirkko ym. (toim.) (1981), *Psyko-terapia: Teoria ja käytäntö, 1*. Weilin + Göös, Espoo, 52–79.
- Rauhala, Lauri (1984), Ihmisolion konstituutiosta ja maailmanjäsenyyksestä eksistentiaalisessa fenomenologiassa. Teoksessa Haaparanta, Leila (toim.) (1984), *Olio: Suomen Filosofisen Yhdistyksen järjestämä kotimainen tutkijakollokvio, Helsinki 11.–12.1.1984*. (Helsingin yliopiston Filosofian laitoksen julkaisuja, 3.) Helsingin yliopisto, Helsinki, 98–108.
- Rauhala, Lauri (1992), Filosofinen epänatsi Martin Heidegger. *Tiedepolitiikka* 17 (1), 56.
- Rossi, Sirpa (1972), Über das Problem der Verdinglichung bei Lukács und Heidegger. *Ajatus* 34, 155–161.

Routila, Lauri (1970), Husserl ja Heidegger. Teoksessa Hintikka, Jaakko & Routila, Lauri (toim.) (1970), *Filosofian tila ja tulevaisuus*. (Prisma-tietokirjasto, 21.) Weilin + Göös, Helsinki, 77–96.

Routila, Lauri (1976), Wahrnehmung und Interpretation. *Ajatus* 36, 125–141.

Räsänen, Pajari (1998), Metaforan lahja. *Synteesi* 17 (2), 84–107.

Räsänen, Pajari (2006), Tiessäänolo paikallaolon tapana: ”Kielikuvan” tällä puolen. Teoksessa Backman, Jussi & Luoto, Miika (toim.) (2006), *Heidegger – Ajattelun aiheita*. (23°45: niin & näin -lehden filosofinen julkaisusarja, 21.) Eurooppalaisen filosofian seura, Tampere, 81–97.

Saarikoski, Jyrki (1993), Das Man Moskovassa – jokamiessubjekti ja televisioutiset. Teoksessa Hokkanen, Hanne ym. (toim.) (1993), *Julkisuus ja ahdistus: JULMA-projektin ontologinen antologia kenen tahansa elämästä*. Yliopistopaino, Helsinki, 63–77.

Saarinen, Esa (1986), Fenomenologia ja eksistentialismi. Teoksessa Niiniluoto, Ilkka & Saarinen, Esa (toim.) (1986), *Vuosisitamme filosofia*. WSOY, Helsinki, 111–144. 2. painos 2002: *Nykyajan filosofia*. WSOY, Helsinki, 215–260.

Salmi, Minna (1991), Ajatteletko arkena? Arkielämä ja tietoisien toiminnan mahdollisuus. *Sosiologia* 28 (4), 237–249, 307.

Santanen, Sami (2004), Lähteen korvalla: Hölderlin Heideggerin ja Benjaminin välissä. *Nuori Voima* 1/2004, 28–34.

Santanen, Sami (2006), Runouden pohjavirta: Heidegger ja Hölderlin. Teoksessa Backman, Jussi & Luoto, Miika (toim.) (2006), *Heidegger – Ajattelun aiheita*. (23°45: niin & näin -lehden filosofinen julkaisusarja, 21.) Eurooppalaisen filosofian seura, Tampere, 278–301.

Seppä, Anita (1998), Ei filosofiaa ilman ristiriitaa: Heidegger? (Arvostelu: Arto Haapala (toim.), *Heidegger: Ristiriitujen filosofi*.) *Synteesi* 17 (3), 101–105.

Siisiäinen, Lauri (2006), Heidegger, Wagner ja musiikin uhka. Teoksessa Backman, Jussi & Luoto, Miika (toim.) (2006), *Heidegger – Ajattelun aiheita*. (23°45: niin & näin -lehden filosofinen julkaisusarja, 21.) Eurooppalaisen filosofian seura, Tampere, 349–362.

Sillman, Eeva (1976), Olemisesta – ihmisestä – ja taiteesta Martin Heideggerin filosofiassa. Teoksessa *Taiteen filosofian tutkimusprojektin julkaisu I*. (Jyväskylän yliopiston Filosofian laitoksen julkaisuja, 7.) Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä, 81–109.

Sillman, Eeva (1982), Ajattelun ja todellisuuden ongelmasta Martin Heideggerin filosofiassa. Teoksessa Itkonen, Esa ym. (toim.) (1982), *Ajatuksen ja toiminnan tiet: Matti Juntusen muistokirja*. (Jyväskylä Studies in Education, Psychology and Social Research, 45.) Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä, 137–164.

Siltala, Juha (1993), Yleisinhimillisestä ahdistuksesta kulttuurikohtaiseen syyllistämiseen. Teoksessa Hokkanen, Hanne ym. (toim.) (1993), *Julkisuus ja ahdistus: JULMA-projektin ontologinen antologia kenen tahansa elämästä*. Yliopistopaino, Helsinki, 81–93.

Simojoki, Anssi (2000), Heidegger ja kansallissosialismi. *Helsingin Sanomat* / Kulttuuri, 10.6.2000.

Sivenius, Hannu (1990), Toiseuden tuuli: Eräitä huomautuksia Emmanuel Levinasin Husserl- ja Heidegger-kritiikistä. Teoksessa Kosonen, Matti (toim.) (1990), *Phenomenology / Fenomenologia: Proceedings of the*

Symposium on Phenomenology in Jyväskylä 18.5.1988. (Filosofian laitoksen julkaisuja, 43.) Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä, 95–144.

Sivenius, Hannu (1995), Suomentajan alkusanat. Teoksessa Heidegger, Martin (1995), *Taideteoksen alkuperä*. Suomentanut Hannu Sivenius. Taide, Helsinki, 7–12.

Sorjonen, Pasi (1993), Silleen jättämisestä taideteoksen kokemiseen. Teoksessa Kaarre, Samuli & Jylhä, Kimmo (toim.) (1993), *Filosofian tulevaisuus: Filosofian opiskelijaseminaari 1993*. (Filosofisia tutkimuksia Tampereen yliopistosta, 47. / Aatos, 4.) Tampereen yliopisto, Tampere, 59–67.

Sundström, Leif (2004), *Olemisen ja ajan lähilukua*. (Arvostelu: Leena Kakkori (toim.), *Katseen tarkentaminen*.) *niin & näin* 2/2004, 155–156.

Taminiaux, Jacques (1996), Remarks on Prof. Mohanty's paper on "Phenomenology and History". Teoksessa Knuuttila, Simo & Niiniluoto, Ilkka (toim.) (1996), *Methods of Philosophy and the History of Philosophy: Proceedings of the Entretiens of Institut international de philosophie, Helsinki, August 27–30, 1995*. (Acta Philosophica Fennica, 61.) Philosophical Society of Finland, Helsinki, 111–115.

Tarasti, Eero (1993), Ahdistus ja semioottisen subjektin ongelma. Teoksessa Hokkanen, Hanne ym. (toim.) (1993), *Julkisuus ja ahdistus: JULMA-projektin ontologinen antologia kenen tahansa elämästä*. Yliopistopaino, Helsinki, 197–205.

Tarasti, Eero (2003), Ahonen, Heidegger ja "taisteleva semiotiikka". *Synteesi* 22 (2), 87–91.

Toikka, Pekka (1999), Seksi ja julkisuus. Teoksessa Lahtinen, Mikko (toim.) (1999), *Rakkaudesta filosofiaan: Juhlakirja professori Juha Vartton syntymäpäivänä 27.6.1999*. Tampereen yliopisto, Tampere, 115–125.

Toikka, Pekka (2000), Ontologia, käytäntö, etiikka. (Arvostelu: Martin Heidegger, *Oleminen ja aika*.) *niin & näin* 2/2000, 5–11.

Toikka, Pekka (2000), "Täälläolon ontisuudesta" – kääntäjän ongelmia. (Arvostelu: Martin Heidegger, *Oleminen ja aika*.) *niin & näin* 2/2000, 14–16.

Toikka, Pekka (2006), Kokemuksesta ja elämyksestä. Teoksessa Backman, Jussi & Luoto, Miika (toim.) (2006), *Heidegger – Ajattelun aiheita*. (23°45: *niin & näin* -lehden filosofinen julkaisusarja, 21.) Eurooppalaisen filosofian seura, Tampere, 177–189.

Torvinen, Juha (1998), Heidegger ja musiikillinen hermeneutiikka. *Synkooppi* 20 (1), 23–29.

Torvinen, Juha (2005), Matkalla Heideggerista musiikkiin. Teoksessa Torvinen, Juha & Padilla, Alfonso (toim.), *Musiikin filosofia ja estetiikka: Kirjoituksia taiteen ja populaarin merkityksistä*. Yliopistopaino, Helsinki, 83–105.

Tuomola, Juhana (1996), Heidegger, Popper ja historismin kritiikki. *Ajankohta* 4, 177–194.

Uurtimo, Yrjö (1992), Annetun tuhoaminen ja erityistiede. Teoksessa Varto, Juha (toim.) (1992), *Silleen jättäminen ja politiikka*. (Filosofisia tutkimuksia Tampereen yliopistosta, 35. / SUFI-tutkimuksia, 4.) Tampereen yliopisto, Tampere, 25–50.

Vadén, Tere (1997), Suomentajan jälkisanat. Teoksessa Steiner, George (1997), *Heidegger*. Suomentanut ja jälkisanat laatinut Tere Vadén. Gaudeamus, Helsinki.

Vadén, Tere (2003), Ymmärtäminen, päättäväisyys, sisu: Huomioita etiikan alkuperästä *Olemisessa ja ajassa*. Teoksessa Kakkori, Leena (toim.) (2003), *Katseen tarkentaminen: Kirjoituksia Martin Heideggerin Olemisesta ja ajasta*. (SoPhi, 71.) Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä, 157–166.

Vadén, Tere (2004), Mitä on paikallinen ajattelu? *niin & näin* 1/2004, 49–55.

Vadén, Tere (2006), Heidegger ja etiikka: Muotoa vai sisältöä? Teoksessa Backman, Jussi & Luoto, Miika (toim.) (2006), *Heidegger – Ajattelun aiheita*. (23°45: *niin & näin* -lehden filosofinen julkaisusarja, 21.) Eurooppalaisen filosofian seura, Tampere, 392–405.

Varto, Juha (1989), Pitkästyminen ja teknologia. Teoksessa Varto, Juha (toim.) (1989), *Fenomenologeja: Maailma minussa – minä maailmassa: Filosofian tutkijaseminaari 1988*. (Filosofisia tutkimuksia Tampereen yliopistosta, 1.) Tampereen yliopisto, Tampere, 35–52.

Varto, Juha (1990), Martin Heidegger ja Hölderlin: Runous ja filosofia. Teoksessa Varto, Juha (toim.) (1990), *Filosofia ja kaunokirjallisuus*. (Filosofisia tutkimuksia Tampereen yliopistosta, 3.) Tampereen yliopisto, Tampere, 15–30.

Varto, Juha (1990), Runon sana ja maailman kiinniotto. Teoksessa Varto, Juha (toim.) (1990), *Pohdin 5*. (Filosofisia tutkimuksia Tampereen yliopistosta, 24.) Tampereen yliopisto, Tampere, 23–42.

Varto, Juha (1991), Heidegger ja salaisuus. Teoksessa Heidegger, Martin (1991), *Silleen jättäminen*. Suomentanut Reijo Kupiainen. (Filosofisia tutkimuksia Tampereen yliopistosta, 19.) Tampereen yliopisto, Tampere, 3–17.

Varto, Juha (1991), Kielen alkuperästä. Teoksessa Varto, Juha (1991), *Nuoruuden viisus ja muita kirjeitä peruskysymyksestä*. (Filosofisia tutkimuksia Tampereen yliopistosta, 15.) Tampereen yliopisto, Tampere, 68–83.

Varto, Juha (1991), Luonnonfilosofia ja tekniikan filosofia. Teoksessa Pakarinen, Terttu & Vilka, Leena & Luukkanen, Eija (toim.) (1991), *Näkökulma yhteiskuntatieteelliseen ympäristötutkimukseen*. (Acta Universitatis Tamperensis, Series B, 37.) Tampereen yliopisto, Tampere, 27–43.

Varto, Juha (1991), Perustan olemus. Teoksessa Varto, Juha (1991), *Nuoruuden viisus ja muita kirjeitä peruskysymyksestä*. (Filosofisia tutkimuksia Tampereen yliopistosta, 15.) Tampereen yliopisto, Tampere, 2–21.

Varto, Juha (1991), Länsimainen ihminen: Pitkästynyt teknologi. *Image* 1/1991, 78–80.

Varto, Juha (1992), Filosofin kariutuminen: Poliitiikka. Teoksessa Varto, Juha (toim.) (1992), *Silleen jättäminen ja poliitiikka*. (Filosofisia tutkimuksia Tampereen yliopistosta, 35. / SUFI-tutkimuksia, 4.) Tampereen yliopisto, Tampere, 51–59.

Varto, Juha (1992), Miksi taiteen ei tule olla yhteiskunnallista. Teoksessa Aalto-Setälä, Mika ym. (toim.) (1992), *Nautinnot pois muilta*. (Muu-akatemian julkaisuja, 1.) Muu ry., Helsinki, 30–36.

Varto, Juha (1993), Täällä olon etiikka: Eräs tulkinta Heideggerin teoksesta *Sein und Zeit*. Teoksessa Hokkanen, Hanne ym. (toim.) (1993), *Julkisuus ja ahdistus: Julma-projektin ontologinen antologia kenen tahansa elämästä*. Yliopistopaino, Helsinki, 149–163.

Varto, Juha (1995), Heidegger ja *fysiksen* uudelleen tulkinta. Teoksessa Kotkavirta, Jussi (toim.) (1995), *Luonnon luonto: Filosofisia kirjoituksia luonnon käsitteestä ja kokemisesta*. (SoPhi, 2.) Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä, 125–131.

Varto, Juha (2000), Ihminen ja eläminen. (Arvostelu: Martin Heidegger, *Oleminen ja aika*.) *niin & näin* 2/2000, 17.

Varto, Juha (2003), Heideggerin alkuperäinen etiikka: Eräs mahdollinen tulkinta siitä, mistä *Oleminen ja aika* on. Teoksessa Kakkori, Leena (toim.) (2003), *Katseen tarkentaminen: Kirjoituksia Martin Heideggerin Olemisesta ja ajasta*. (SoPhi, 71.) Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä, 182–197.

Vuorio, Antti (2000), *Olemisessa ja ajassa* kyse on ihmisestä. (Arvostelu: Martin Heidegger, *Oleminen ja aika*.) *Aviisi* 41 (6), 16.

Vähämäki, Jussi (2000), *Olemisen ja ajan* ajankohtaisuus. (Arvostelu: Martin Heidegger, *Oleminen ja aika*.) *niin & näin* 2/2000, 18.

Westerlund, Fredrik (2001), Dilemmat Heidegger. *Ny tid* 8/2001, 19.

E. Suomalaiset Heideggeria käsittelevät pro gradu- ja lisensiaatintyöt

Aarnio, Tero (1996), *Elokuvallinen tapahtuminen: Martin Heideggerista kohti elokuvaa*. Elokuva- ja televisiotieteen pro gradu -työ. Turun yliopisto, Turku.

Arvola, Antti (1995), *Heidegger ja ihmisen retoriikka: Ihmisen ilmaisun ongelma olemisen filosofiassa*. Filosofian lisensiaatintyö. Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä.

Attila, Laura (2001), *Musiikki, muusikko ja tulkitsemisen haaste: Musiikin tulkitsemisen käsitteen pohdintaa Heideggerin taidefilosofian pohjalta*. Taiteellisen lisensiaatintutkinnon tutkielma. Sibelius-Akatemia, Helsinki.

Aurikko, Marko (1998), *Martin Heideggerin tekniikka-analyysi: Fundamentaaliontologiasta olemishistoriaan*. Filosofian pro gradu -työ. Turun yliopisto, Turku.

Backman, Jussi (2002), *Omaisuus ja elämä: Heidegger ja Aristoteles kreikkalaisen ontologian rajalla*. Teoreettisen filosofian pro gradu -työ. Helsingin yliopisto, Helsinki.

Dumbrajs, Sivbritt (2003), *Att lära som ett sätt att vara: En tolkning av Martin Heideggers tankar om varat*. Filosofian pro gradu -työ. Joensuun yliopisto, Joensuu.

Elovaara, Raili (1973), *Identiteetin ongelmallisuus Samuel Beckettin kertomataiteessa: Eksistentiaalifilosofinen näkökulma*. Yleisen kirjallisuustieteen lisensiaatintyö. Helsingin yliopisto, Helsinki.

Fellman, Olavi Esaias (2004), *Elämys ja luovuus uskontona? Tulkinta taideuskonnosta*. Estetiikan pro gradu -työ. Helsingin yliopisto, Helsinki.

Holländer, Lauri (2005), *Traagisesta väkivallasta runolliseen asumiseen: Heidegger ja alkuperäinen kokemus tekniikasta*. Teoreettisen filosofian pro gradu -työ. Helsingin yliopisto, Helsinki.

Huhtinen, Aki (1994), *Dasein-analyysi: Tutkimus yksilöllisyyden toteutumisen ja toteuttamisen mahdollisuudesta sairauden ja epänormaaliuden näkökannalta*. Filosofian lisensiaatintyö. Tampereen yliopisto, Tampere.

Ikäheimo, Heikki (1996), *Absoluutin hengessä: Hegelin Phänomenologie des Geistesin johdanto ja Heideggerin tulkinta*. Filosofian pro gradu -työ. Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä.

Jaaksi, Vesa (1992), *Ympäristökriisi ja modernin tekniikan ongelma: Lukuharjoitus Aristoteleen kirjoituksiin Martin Heideggerin tulkintojen avulla*. Filosofian pro gradu -työ. Tampereen yliopisto, Tampere.

Joensuu, Kosti (2004), *Täälläolo ja etiikan mahdollisuus: Tutkielma Martin Heideggerin ontologiasta ja sen eettisestä ulottuvuudesta*. Filosofian pro gradu -työ. Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä.

Järvinen, Anniina (2001), *Ei huomispäivää: Kunderan Kiireettömyys Heideggerin filosofian valossa*. Kirjallisuuden pro gradu -työ. Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä.

Kahlos, Jussi (2005), *Oikeassa oleminen ja totuus: Heidegger ja paluu alkuperäiseen totuuskäsitykseen*. Teoreettisen filosofian pro gradu -työ. Helsingin yliopisto, Helsinki.

Kakkori, Leena (1995), *Taideteos ontologisesta näkökulmasta Martin Heideggerin esseen Der Ursprung des Kunstwerkes mukaan*. Filosofian pro gradu -työ. Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä.

Karvonen, Erkki (1992), *Odotuksen struktuurit ja populaarikulttuuri: Fenomenologinen ja postfenomenologinen kehitemä intentionaalisuuden strukturaalisesta teoriasta: Tämän sovellutukset viestinnän teoriaan sekä populaarikulttuurin tutkimukseen*. Tiedotusopin lisensiaatintyö. Tampereen yliopisto, Tampere.

Kauppinen, Jari (1992), *Dekonstruktion alkuperistä: Derrida, Husserl, Heidegger*. Teoreettisen filosofian lisensiaatintyö. Helsingin yliopisto, Helsinki.

Klemola, Timo (1991), *Liikunta tienä kohti varsinaista itseä: Liikunnan projektien fenomenologinen tarkastelu*. Filosofian lisensiaatintyö. Tampereen yliopisto, Tampere.

Kotimäki, Tommi (2007), *Alkuperä ajallistumisena Martin Heideggerin kirjoituksessa Taideteoksen alkuperä*. Yleisen kirjallisuustieteen pro gradu -työ. Turun yliopisto, Turku.

Kulonen, Sirpa (1995), *"Maailmassa teillä on ahdistus": Martin Heideggerin käsitys ahdistuksesta teoksessa Sein und Zeit*. Uskonnonfilosofian pro gradu -työ. Helsingin yliopisto, Helsinki.

Kummala, Petteri (2006), *Silmän temppele: Sanomatalo suomalaisen nykyarkkitehtuurin omakuvana*. Estetiikan pro gradu -työ. Helsingin yliopisto, Helsinki.

Kupiainen, Reijo (1991), *Ajattelemisen transmetafyysisenä asenteena Martin Heideggerin myöhäisfilosofiassa*. Filosofian pro gradu -työ. Tampereen yliopisto, Tampere.

Kurki, Eeva (1992), *Kunnia on kuolema: Jean-Pierre Melvillen elokuvien eksistentiaalinen tulkinta*. Aate- ja oppihistorian lisensiaatintyö. Oulun yliopisto, Oulu.

Kusch, Martin (1986), *Ymmärtämisen haaste: Johdatus filosofiseen hermeneutiikkaan*. Aate- ja oppihistorian lisensiaatintyö. Oulun yliopisto, Oulu.

- Lehtinen, Markku (2000), *Totuuden kaksimielisyyys: Aktiivinen ja passiivinen Martin Heideggerin taidefilosofiassa*. Estetiikan lisensiaatintyö. Helsingin yliopisto, Helsinki.
- Luoto, Miika (1998), *Heidegger ja taiteen arvoitus: Kysymys estetiikan ylittämisestä*. Estetiikan pro gradu -työ. Helsingin yliopisto, Helsinki.
- Luoto, Miika (1999), *Taiteen kauneus ja totuus: Kysymys taiteesta Heideggerin ajattelussa*. Estetiikan lisensiaatintyö. Helsingin yliopisto, Helsinki.
- Miettinen, Timo (2007), *Heidegger ja logos: Olemisen ja aika inhimillisen järjellisuuden uudelleentulkintana*. Teoreettisen filosofian pro gradu -työ. Helsingin yliopisto, Helsinki.
- Naukkari, Jussi (2002), *Heidegger ja tiede*. Filosofian pro gradu -työ. Tampereen yliopisto, Tampere.
- Niku, Annikki (2003), *Heidegger ja runouden salaisuus*. Aate- ja oppihistorian pro gradu -työ. Oulun yliopisto, Oulu.
- Nupponen, Pia (1998), *Heidegger and the Metaphysical Problems of Environmental Thinking: A Critical Perspective on the Being of Nature*. Ympäristöpolitiikan pro gradu -työ. Tampereen yliopisto, Tampere.
- Nurmisto, Mikko (2004), *Heidegger ja olemisen kieli: Martin Heideggerin käsitys kielestä runoutena välineellisen kielikäsitteiden kritiikkinä*. Filosofian pro gradu -työ. Tampereen yliopisto, Tampere.
- Nuutinen, Helena (1995), *Esseitä salaisuudesta Heideggerilla ja Simmelillä*. Sosiologian pro gradu -työ. Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä.
- Ojanperä, Veijo (1996), *Tapahtumisen ontologia: Viestintä maailmassa-olemisen tapana*. Tiedotusopin pro gradu -työ. Tampereen yliopisto, Tampere.
- Paasonen, Markku (1993), *Heidegger's Transformation of the Cartesian Subject: A Critical Survey*. Teoreettisen filosofian pro gradu -työ, Turun yliopisto, Turku.
- Paasonen, Markku (1993), *Totalitet och transcendens i Martin Heideggers Daseinsanalytik*. Teoreettisen filosofian pro gradu -työ. Åbo Akademi, Turku.
- Passinmäki, Pekka (1997), *Arkkitehtuurin unohtunut ethos: Tutkielma Martin Heideggerin ajatusten soveltamisesta arkkitehtuurin tarkasteluun*. Filosofian pro gradu -työ. Tampereen yliopisto, Tampere.
- Passinmäki, Pekka (2001), *Arkkitehtuurin uusi alku: Kaksi tutkielmaa Heideggerista ja arkkitehtuurista*. Filosofian lisensiaatintyö. Tampereen yliopisto, Tampere.
- Penttinen, Jaakko (2004), *Filosofian käsite Edmund Husserlilla ja Martin Heideggerilla*. Käytännöllisen filosofian pro gradu -työ. Turun yliopisto, Turku.
- Raatikainen, Matti (1990), *Sana – taide – teos: Martin Heideggerin Der Ursprung des Kunstwerkes sanataiteen kannalta*. Yleisen kirjallisuustieteen pro gradu -työ. Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä.
- Rantanen, Tuomas (2003), *Ymmärtäminen ja kieli Martin Heideggerin filosofiassa*. Filosofian pro gradu -työ. Tampereen yliopisto, Tampere.
- Räsänen, Petri Pajari (1999), *Metaforan lahja*. Yleisen kirjallisuustieteen pro gradu -työ. Helsingin yliopisto, Helsinki.

Santaharju, Riku (1995), *Universaalit ihmisoikeudet -käsitteen ontologisen perustuksen tarkastelu: Immanuel Kantin ihmiskäsitys modernin ihmisoikeuskäsityksen ontologisena puitteena ja ihmisoikeuksien universaalisuuden problemaattisuus*. Kansainvälisen politiikan pro gradu -työ. Tampereen yliopisto, Tampere.

Sillman, Eeva (1990), *Johdatus Martin Heideggerin fenomenologiseen hermeneutiikkaan*. Filosofian pro gradu -työ. Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä.

Sirén, Jarkko (1996), *Moderni tekniikka Martin Heideggerin myöhäisfilosofiassa*. Teoreettisen filosofian pro gradu -työ. Helsingin yliopisto, Helsinki.

Suorsa, Teemu (2004), *Keskustelu ja myötäeläminen – Fenomenologinen tulkinta*. Kasvatuspsykologian pro gradu -työ. Oulun yliopisto, Oulu.

Toikka, Pekka (1996), *”Sillä sama on ajatteleva ja oleminen”*: Ajattelun, kielen ja toiminnan suhteiden uudelleenarviointi Heideggerilla. Filosofian pro gradu -työ. Tampereen yliopisto, Tampere.

Toikka, Pekka (1998), *Kuolevaisten politiikka: Ajattelun ja toiminnan suhteiden uudelleenarviointi Heideggerilla*. Teoreettisen filosofian lisensiaatintyö. Helsingin yliopisto, Helsinki.

Turunen, Panu (1989), *Heideggerin näkemys epäautenttisuudesta*. Teoreettisen filosofian pro gradu -työ. Turun yliopisto, Turku.

Westerlund, Fredrik (2002), *Heideggers existentiella imperativ: En analys av den existentiella och ontologiska innebörden av Heideggers egentlighetsbegrepp i Varat och tiden*. Filosofian (ruots.) pro gradu -työ. Helsingin yliopisto, Helsinki.